

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

19949 *Lei orgánica 2/2009, do 11 de decembro, de reforma da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social.*

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei orgánica.

PREÁMBULO

I

A Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, foi reformada en tres ocasións desde a súa aprobación; en concreto, foi reformada polas leis orgánicas 8/2000, do 22 de decembro; 11/2003, do 29 de setembro, e 14/2003, do 20 de novembro.

De todas as reformas que tivo a indicada lei orgánica cabe destacar, pola súa maior transcendencia, a que se levou a cabo poucos meses despois da súa entrada en vigor a través da Lei orgánica 8/2000, do 22 de decembro. Algúns dos cambios que introduciu esta última lei motivaron a presentación de varios recursos de inconstitucionalidade contra ela.

O Tribunal Constitucional resolveu os indicados recursos de inconstitucionalidade, entre outras, nas sentenzas 236/2007, do 7 de novembro, e 259/2007, do 19 de decembro, recoñecendo que a exigencia que a indicada lei lles impuña aos estranxeiros, para o exercicio dos dereitos fundamentais de reunión, asociación, sindicación e folga, de que tivesen residencia legal en España constituía unha restrición inxustificada e, por tanto, contraria á Constitución, xa que, segundo esta, os indicados dereitos alcanzan todas as persoas polo feito de o seren.

Consecuentemente con isto, o Tribunal Constitucional declarou a inconstitucionalidade dos artigos da Lei orgánica 4/2000 que regulaban os indicados dereitos fundamentais.

II

Doutra banda, foi crescendo o número de normas comunitarias que afectan o dereito de estranxeiría dos Estados europeos. Así pois, cada vez son máis as normas que se aproban na Unión Europea, en materia de inmigración, que deben ser incorporadas ao noso ordenamento xurídico. Nesta orde de cuestións, cabe destacar a sinatura do Pacto Europeo sobre Inmigración e Asilo, referendado no Consello Europeo do 16 de outubro de 2008 polos 27 países membros da Unión Europea, no cal se establecen como principais obxectivos conseguir unha inmigración legal e ordenada, loitar contra a inmigración ilegal e favorecer a integración dos inmigrantes legais mediante un equilibrio de dereitos e deberes.

A presente lei asume esta realidade como algo positivo no convencemento de que é necesario contar cun marco normativo europeo común en materia de inmigración.

Ata o momento presente estaban pendentes de incorporación ao noso ordenamento xurídico as directivas que se aprobaron con posterioridade á última reforma da Lei 4/2000, do 11 de xaneiro, realizada en decembro de 2003, e que son as seguintes:

- a) Directiva 2003/110/CE do Consello, do 25 de novembro de 2003, sobre a asistencia en casos de tránsito para os efectos de repatriación ou afastamento por vía aérea (DOUE do 6 de decembro de 2003).
- b) Directiva 2003/109/CE do Consello, do 25 de novembro de 2003, relativa ao Estatuto dos nacionais de países terceiros residentes de longa duración (DOUE do 23 de xaneiro de 2004).
- c) Directiva 2004/81/CE do Consello, do 29 de abril de 2004, relativa á expedición dun permiso de residencia a nacionais de países terceiros que sexan vítimas do tráfico de seres humanos ou sexan obxecto dunha acción de axuda á inmigración ilegal que cooperen coas autoridades competentes (DOUE do 6 de agosto de 2004).
- d) Directiva 2004/82/CE do Consello, do 29 de abril de 2004, sobre a obriga dos transportistas de comunicar os datos das persoas transportadas (DOUE do 6 de agosto de 2004).
- e) Directiva 2004/114/CE do Consello, do 13 de decembro de 2004, relativa aos requisitos de admisión dos nacionais de países terceiros para os efectos de estudos, intercambio de alumnos, prácticas non remuneradas ou servizos de voluntariado (DOUE do 23 de decembro de 2004).
- f) Directiva 2005/71/CE do Consello, do 12 de outubro de 2005, relativa a un procedemento específico de admisión dos nacionais de países terceiros para os efectos de investigación científica (DOUE do 3 de novembro de 2005).
- g) Directiva 2008/115/CEE do Parlamento Europeo e do Consello, do 16 de decembro de 2008, relativa ás normas e aos procedementos nos Estados membros para o retorno dos nacionais de países terceiros en situación de estancia ilegal (DOUE do 24 de decembro de 2008).
- h) Directiva 2009/50/CE do Consello, do 25 de maio de 2009, relativa ás condicións de entrada e residencia de nacionais de países terceiros para fins de emprego altamente cualificado (DOUE do 18 de xuño de 2009).
- i) Directiva 2009/52/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 18 de xuño de 2009, pola que se establecen normas mínimas sobre as sancións e medidas aplicables aos empregadores de nacionais de países terceiros en situación irregular (DOUE do 30 de xuño de 2009).

En todo caso, convén sinalar que, aínda que a nosa lexislación é anterior á aprobación das indicadas directivas, moitos dos aspectos que se regulan nelas xa están recollidos no noso ordenamento xurídico, ben na Lei 4/2000, do 11 de xaneiro, na súa redacción actual, ou ben no seu regulamento, que foi aprobado polo Real decreto 2393/2004, do 30 de decembro.

Igualmente, resulta determinante para estes efectos a ratificación e entrada en vigor no noso país das obrigas dimanantes do Convenio do Consello de Europa sobre a loita contra o tráfico de seres humanos (Convenio n.º 197 do Consello de Europa), feito en Varsovia o 16 de maio de 2005.

III

A inmigración é unha realidade que está en constante cambio. Por iso, o lexislador está obrigado a adaptar a súa normativa reguladora se quere que esta proporcione solucións efectivas aos novos retos que se suscitan.

Ademais, o fenómeno migratorio adquiriu tal dimensión en España e ten tales repercusións na orde económica, social e cultural que exige que os poderes públicos desenvolvan unha actuación decidida en diversas fronteas, incluída a normativa. Por tanto, os poderes públicos deben ordenar e canalizar legalmente os fluxos migratorios de tal maneira que estes se axusten á nosa capacidade de acollida e ás necesidades reais do noso mercado de traballo.

Por outra banda, España está firmemente comprometida coa defensa dos dereitos humanos, polo que os poderes públicos deben favorecer a plena integración dos inmigrantes

no noso país e garantir a convivencia e a cohesión social entre os inmigrantes e a poboación autóctona.

IV

Así pois, tres son as causas que xustifican a reforma que se propón da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, na súa redacción actual:

a) A necesidade de incorporar á devandita lei orgánica a xurisprudencia do Tribunal Constitucional, dándolles para iso unha nova redacción acorde coa Constitución aos artigos daquela que se declararon inconstitucionais.

b) A necesidade de incorporar ao noso ordenamento xurídico, a través da indicada lei orgánica, as directivas europeas sobre inmigración que están pendentes de transposición ou que non se traspuxeron plenamente.

c) A necesidade de adaptar a referida lei orgánica á nova realidade migratoria en España, que presenta unhas características e suscita uns retos diferentes dos que existían cando se aprobou a última reforma da lei.

V

Por outra banda, os obxectivos que se perseguen con esta reforma son os seguintes:

1. Establecer un marco de dereitos e liberdades dos estranxeiros que lles garanta a todos o exercicio pleno dos dereitos fundamentais.

2. Perfeccionar o sistema de canalización legal e ordenada dos fluxos migratorios laborais, reforzando a vinculación da capacidade de acollida de traballadores inmigrantes ás necesidades do mercado de traballo.

3. Aumentar a eficacia da loita contra a inmigración irregular, reforzando os medios e instrumentos de control e os sancionadores, especialmente polo que se refire a aqueles que faciliten o acceso ou a permanencia da inmigración ilegal en España, agravando o réxime sancionador neste caso e reforzando os procedementos de devolución dos estranxeiros que accederon ilegalmente ao noso país.

4. Reforzar a integración como un dos eixes centrais da política de inmigración que, tendo en conta o acervo da Unión Europea en materia de inmigración e protección internacional, aposte por lograr un marco de convivencia de identidades e culturas.

5. Adaptar a normativa ás competencias de execución laboral previstas nos estatutos de autonomía que inciden no réxime de autorización inicial de traballo, e ás competencias estatutarias en materia de acollida e integración, así como potenciar a coordinación das actuacións das administracións públicas con competencias que, así mesmo, inciden en materia de inmigración, e reforzar a cooperación entre elas co fin de prestar un servizo máis eficaz e de mellor calidade aos cidadáns.

Dado que durante o último período lexislativo se aprobaron diversas reformas nos estatutos de autonomía das comunidades autónomas que, por primeira vez, incorporan competencias vinculadas á inmigración, é lóxico que se adapte o seu marco regulador á nova repartición competencial. Así mesmo, tendo en conta a dita repartición competencial, parece imprescindible que nesta lei se concreten os niveis competenciais nun artigo, como é o novo artigo 2 bis, que define xenericamente os principios ordenadores das políticas de inmigración en España.

6. Reforzar e institucionalizar o diálogo coas organizacións de inmigrantes e con outras organizacións con interese e implantación no ámbito migratorio, incluíndo entre elas as organizacións sindicais e empresariais máis representativas, na definición e no desenvolvemento da política migratoria.

VI

Esta lei orgánica ten un único artigo. Nel recóllense todas as modificacións que se introducen na Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, tanto no articulado como nas súas

disposicións adicionais. Ademais, a lei ten varias disposicións derradeiras e unha única disposición derogatoria.

A Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, que se reforma, mantén a súa estrutura articulada, integrada por un título preliminar, artigos 1 ao 2 ter, dedicado ás disposicións xerais; un título I, artigos 3 ao 24, dedicado aos dereitos e ás liberdades dos estranxeiros; un título II, artigos 25 ao 49, dedicado ao réxime xurídico das situacións dos estranxeiros; un título III, artigos 50 ao 66, dedicado ás infraccións en materia de estranxeiría e o seu réxime sancionador; e un título IV, artigos 67 ao 72, dedicado á coordinación dos poderes públicos. Ademais, ten nove disposicións adicionais, tres transitorias, unha derogatoria e dez derradeiras.

VII

As modificacións que se introducen na Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, mediante esta lei orgánica afectan todos os seus títulos.

Resulta conveniente facer unha precisión de carácter xeral, que afecta distintos artigos, sobre os termos de residencia ou residente, que en todo caso se deben entender referidos a unha situación de estancia ou residencia legal, isto é, conforme os requisitos que se establecen e que, por tanto, habilitan para a permanencia do estranxeiro no noso país en calquera das situacións reguladas. Cando se omite a alusión á situación de estancia ou residencia, como sucede para o exercicio dos dereitos fundamentais, é precisamente porque esa situación non debe exixirse.

No título preliminar introdúcese un novo artigo 2 bis, no cal se define a política migratoria, se establecen os principios e eixes da súa actuación e se indica o seu marco competencial, e un novo artigo 2 ter, que ordena os principios e as actuacións en materia de integración dos inmigrantes.

No título I introdúcense importantes modificacións co fin de perfilar o que debe ser o marco de dereitos e liberdades dos estranxeiros, xunto ás correspondentes obrigas, que implique o recoñecemento dos dereitos fundamentais aos estranxeiros calquera que sexa a súa situación en España, así como o establecemento dun sistema progresivo de acceso aos outros dereitos baseado no reforzo do status xurídico a medida que aumenta o período de residencia legal.

Destaca neste título a nova regulación dos dereitos de reunión e manifestación, asociación, sindicación e folga, que se poderán exercer de acordo coa Constitución española, nos termos sinalados polo Tribunal Constitucional, así como a nova regulación que se fai dos dereitos de educación, que se recoñece plenamente ata os dezoito anos, así como o de asistencia xurídica gratuíta, en cuxa regulación se tiveron en conta, ademais da xurisprudencia do Tribunal Constitucional, as recomendacións do Defensor do Pobo. No entanto, débese sinalar igualmente que, segundo a propia interpretación do Tribunal Constitucional, ningún dereito é absoluto, o que significa que o Estado mantén toda a capacidade para impor límites á permanencia dos estranxeiros cando esta non se sustenta nunha residencia legal.

Tamén destaca neste título a nova regulación que se fai do dereito de reagrupamento familiar. O cambio fundamental que se introduce consiste en que os beneficiarios do reagrupamento, en liña co que ocorre na maioría dos países da nosa contorna, se acoutan basicamente aos familiares que integran a familia nuclear. A novidade neste caso é que, dentro desta categoría de familiares, se inclúe a parella que teña co reagrupante unha relación de afectividade análoga á conxugal, e que a estes reagrupados se lles facilita o acceso inmediato ao mercado de traballo. En cambio, esta reforma leva a que o reagrupamento dos ascendentes se limite, como norma xeral, aos maiores de sesenta e cinco anos, prevendo que poidan existir razóns humanitarias que a permitan cunha idade inferior.

No título II introdúcense importantes modificacións, a maioría delas consecuencia da transposición das directivas europeas. Destacan, sobre todo, as que incorporan novas situacións dos estranxeiros, as que están orientadas a perfeccionar o estatuto dos residentes de longa duración e as que están dirixidas a aumentar a eficacia de loita contra

a inmigración irregular, salientando entre estas a creación dun rexistro para controlar as entradas e saídas. Cabe destacar tamén o novo artigo referido ás mulleres estranxeiras vítimas de violencia de xénero, que lles ofrece a posibilidade de obteren unha autorización por circunstancias excepcionais e que pretende facilitar a denuncia destes feitos. A lei introduce tamén modificacións para perfeccionar o sistema de canalización legal e ordenada dos fluxos migratorios. Así, apóstase de novo por unha inmigración ordenada nun marco de legalidade e consolídase a política de inmigración que vincula a chegada de novos inmigrantes ás necesidades do mercado de traballo. Neste sentido, entre outras medidas, régúlase con maior nivel de concreción a situación nacional de emprego no catálogo de ocupacións de difícil cobertura e limítanse as autorizacións iniciais a unha ocupación e a un ámbito territorial. Mención especial merecen as modificacións que se realizan en relación coa integración dos menores estranxeiros non acompañados, que propician un mellor tratamento da situación do menor e que van desde a posibilidade da súa repatriación ao país de orixe ata garantir, cando esta non resulte a resposta idónea, as mellores condicións para asegurar a súa plena integración na sociedade española, que debe ser un obxectivo expreso do conxunto das políticas levadas a cabo polas distintas administracións públicas.

No título III, co obxectivo de reforzar a loita contra a inmigración irregular, prevense novas infraccións para evitar actuacións fraudulentas, tales como os matrimonios de conveniencia, a promoción da inmigración irregular por medios indirectos ou o falseamento dos datos para o empadramento. Coa mesma finalidade propónse o aumento das sancións económicas para todas as infraccións. Así mesmo, introdúcense determinadas modificacións co fin de dotar de maior eficacia e máis garantías as medidas de suspensión e devolución. Tamén se prevé a ampliación do prazo de internamento, que pasará aos 60 días desde os 40 que se aplican actualmente, e mellórase a seguridade xurídica dos afectados por estas medidas, coa concesión dun prazo de cumprimento voluntario da orde de expulsión.

No título IV introdúcense determinadas modificacións co fin de reforzar a coordinación e cooperación das administracións públicas en materia de inmigración e de institucionalizar nesta materia a participación das organizacións sindicais e empresariais máis representativas.

Entre as modificacións que se introducen destacan a incorporación á lei da Conferencia Sectorial de Inmigración, como unha das canles máis eficaces para canalizar a cooperación entre a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas, así como a exigencia dunha actuación coordinada de ambas as administracións públicas, cando a comunidade autónoma teña asumidas competencias en materia de autorización inicial de traballo.

Outra modificación importante é que a lei recoñece e institucionaliza a Comisión Laboral Tripartita como canle institucional para establecer o diálogo coas organizacións sindicais e empresariais máis representativas en materia de inmigración.

VIII

En coherencia co exposto, considérase que esta reforma da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, permitirá que en España se desenvolva unha política migratoria integral, integrada e sustentable, que é a que se necesita para os próximos anos.

Artigo único. *Modificación da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social.*

A Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, queda redactada como segue:

Un. O punto 3 do artigo 1 queda redactado da seguinte maneira:

«3. Os nacionais dos Estados membros da Unión Europea e aqueles a que lles sexa de aplicación o réxime comunitario rexeranse polas normas que o regulan, e seralles de aplicación esta lei naqueles aspectos que puideren ser máis favorables.»

Dous. A letra b) do artigo 2 queda redactada da seguinte maneira:

«b) Os representantes, delegados e demais membros das misións permanentes ou das delegacións ante os organismos intergubernamentais con sede en España ou en conferencias internacionais que teñan lugar en España, así como os seus familiares.»

Tres. Introdúcese un novo artigo 2 bis coa seguinte redacción:

«Artigo 2 bis. *A política inmigratoria.*

1. Correspóndelle ao Goberno, de conformidade co previsto no artigo 149.1.2.^a da Constitución, a definición, a planificación, a regulación e o desenvolvemento da política de inmigración, sen prexuízo das competencias que poidan ser asumidas polas comunidades autónomas e polas entidades locais.

2. Todas as administracións públicas basearán o exercicio das súas competencias vinculadas coa inmigración no respecto aos seguintes principios:

- a) a coordinación coas políticas definidas pola Unión Europea;
- b) a ordenación dos fluxos migratorios laborais, de acordo coas necesidades da situación nacional do emprego;
- c) a integración social dos inmigrantes mediante políticas transversais dirixidas a toda a cidadanía;
- d) a igualdade efectiva entre mulleres e homes;
- e) a efectividade do principio de non-discriminación e, consecuentemente, o recoñecemento de iguais dereitos e obrigas para todos aqueles que vivan ou traballen legalmente en España, nos termos previstos na lei;
- f) a garantía do exercicio dos dereitos que a Constitución, os tratados internacionais e as leis lles recoñecen a todas as persoas;
- g) a loita contra a inmigración irregular e a persecución do tráfico ilícito de persoas;
- h) a persecución do tráfico de seres humanos;
- i) a igualdade de trato nas condicións laborais e de seguridade social;
- j) a promoción do diálogo e a colaboración cos países de orixe e tránsito de inmigración, mediante acordos marco dirixidos a ordenar de maneira efectiva os fluxos migratorios, así como a fomentar e coordinar as iniciativas de cooperación ao desenvolvemento e codesenvolvemento.

3. O Estado garantirá o principio de solidariedade, consagrado na Constitución, atendendo ás especiais circunstancias daqueles territorios en que os fluxos migratorios teñan unha especial incidencia.»

Catro. Introdúcese un novo artigo 2 ter coa seguinte redacción:

«Artigo 2 ter. *Integración dos inmigrantes.*

1. Os poderes públicos promoverán a plena integración dos estranxeiros na sociedade española, nun marco de convivencia de identidades e culturas diversas sen máis límite que o respecto á Constitución e á lei.

2. As administracións públicas incorporarán o obxectivo da integración entre inmigrantes e sociedade receptora, con carácter transversal a todas as políticas e servizos públicos, promovendo a participación económica, social, cultural e política das persoas inmigrantes, nos termos previstos na Constitución, nos estatutos de autonomía e nas demais leis, en condicións de igualdade de trato.

Especialmente, procurarán, mediante accións formativas, o coñecemento e o respecto dos valores constitucionais e estatutarios de España, dos valores da Unión Europea, así como dos dereitos humanos, as liberdades públicas, a democracia, a tolerancia e a igualdade entre mulleres e homes, e desenvolverán medidas

específicas para favorecer a incorporación ao sistema educativo, garantindo en todo caso a escolarización na idade obrigatoria, a aprendizaxe do conxunto de linguas oficiais e o acceso ao emprego como factores esenciais de integración.

3. A Administración xeral do Estado cooperará coas comunidades autónomas, coas cidades de Ceuta e Melilla e cos concellos para a consecución das finalidades descritas neste artigo, no marco dun plan estratéxico plurianual que incluírá entre os seus obxectivos o de atender á integración dos menores estranxeiros non acompañados. En todo caso, a Administración xeral do Estado, as comunidades autónomas e os concellos colaborarán e coordinarán as súas accións neste ámbito tomando como referencia os seus respectivos plans de integración.

4. De conformidade cos criterios e prioridades do Plan Estratéxico de Inmigración, o Goberno e as comunidades autónomas acordarán, na Conferencia Sectorial de Inmigración, programas de acción bienais para reforzar a integración social dos inmigrantes. Tales programas serán financiados con cargo a un fondo estatal para a integración dos inmigrantes, que se dotará anualmente, e que poderá incluír fórmulas de cofinanciamento por parte das administracións receptoras das partidas do fondo.»

Cinco. O punto 2 do artigo 3 queda redactado da seguinte maneira:

«2. As normas relativas aos dereitos fundamentais dos estranxeiros serán interpretadas de conformidade coa Declaración Universal de Dereitos Humanos e cos tratados e acordos internacionais sobre as mesmas materias vixentes en España, sen que se poida alegar a profesión de crenzas relixiosas ou conviccións ideolóxicas ou culturais de signo diverso para xustificar a realización de actos ou condutas contrarios a elas.»

Seis. O artigo 4 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 4. *Dereito á documentación.*

1. Os estranxeiros que se encontren en territorio español teñen o dereito e o deber de conservar a documentación que acredite a súa identidade, expedida polas autoridades competentes do país de orixe ou de procedencia, así como a que acredite a súa situación en España.

2. Todos os estranxeiros aos cales se lles expedise un visado ou unha autorización para permaneceren en España por un período superior a seis meses, obterán a tarxeta de identidade de estranxeiro, que deberán solicitar persoalmente no prazo dun mes desde a súa entrada en España ou desde que se conceda a autorización, respectivamente. Estarán exceptuados da dita obriga os titulares dun visado de residencia e traballo de temporada.

Regulamentariamente, desenvolveranse os supostos en que se poderá obter a dita tarxeta de identidade cando se concedese unha autorización para permanecer en España por un período non superior a seis meses.

3. Os estranxeiros non poderán ser privados da súa documentación, agás nos supostos e cos requisitos previstos nesta lei orgánica e na Lei orgánica 1/1992, do 21 de febreiro, sobre protección da seguridade cidadá.»

Sete. O artigo 5 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 5. *Dereito á liberdade de circulación.*

1. Os estranxeiros que se achen en España de acordo co establecido no título II desta lei terán dereito a circular libremente polo territorio español e a elixiren a súa residencia sen máis limitacións que as establecidas con carácter xeral polos tratados e as leis, ou as acordadas pola autoridade xudicial, con carácter cautelar ou nun proceso penal ou de extradición en que o estranxeiro teña a condición de imputado, vítima ou testemuña, ou como consecuencia de sentenza firme.

2. Non obstante, poderán establecerse medidas limitativas específicas cando se acorden na declaración de estado de excepción ou de sitio, nos termos previstos na Constitución, e, excepcionalmente por razóns de seguridade pública, de forma individualizada, motivada e en proporción ás circunstancias que concorran en cada caso, por resolución do ministro do Interior, adoptada de acordo coas garantías xurídicas do procedemento sancionador previsto na lei. As medidas limitativas, cuxa duración non excederá o tempo imprescindible e proporcional á persistencia das circunstancias que xustificaron a súa adopción, poderán consistir na presentación periódica perante as autoridades competentes e no afastamento de fronteiras ou núcleos de poboación concretados singularmente.»

Oito. O artigo 6 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 6. *Participación pública.*

1. Os estranxeiros residentes en España poderán ser titulares do dereito de sufraxio, nas eleccións municipais, nos termos establecidos na Constitución, nos tratados internacionais, de ser o caso, e na lei.

2. Os estranxeiros residentes, empadroados nun municipio, teñen todos os dereitos establecidos por tal concepto na lexislación de bases de réxime local, e poderán ser oídos nos asuntos que os afecten de acordo co que dispoña a normativa de aplicación.

3. Os concellos incorporarán ao padrón os estranxeiros que teñan o seu domicilio habitual no municipio e manterán actualizada a información relativa a eles.

4. Os poderes públicos facilitarán o exercicio do dereito de sufraxio dos estranxeiros nos procesos electorais democráticos do país de orixe.»

Nove. O punto 1 do artigo 7 queda redactado da seguinte maneira:

«1. Os estranxeiros teñen o dereito de reunión nas mesmas condicións que os españois.»

Dez. O artigo 8 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 8. *Liberdade de asociación.*

Todos os estranxeiros teñen o dereito de asociación nas mesmas condicións que os españois.»

Once. O artigo 9 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 9. *Dereito á educación.*

1. Os estranxeiros menores de dezaseis anos teñen o dereito e o deber á educación, que inclúe o acceso a un ensino básico, gratuíto e obrigatorio. Os estranxeiros menores de dezoito anos tamén teñen dereito ao ensino postobrigatorio.

Este dereito inclúe a obtención da titulación académica correspondente e o acceso ao sistema público de bolsas e axudas nas mesmas condicións que os españois.

Caso de alcanzaren a idade de dezoito anos no transcurso do curso escolar, conservarán ese dereito ata a súa finalización.

2. Os estranxeiros maiores de dezoito anos que estean en España teñen dereito á educación de acordo co establecido na lexislación educativa. En todo caso, os estranxeiros residentes maiores de dezoito anos teñen o dereito a acceder ás demais etapas educativas postobrigatorias, á obtención das titulacións correspondentes e ao sistema público de bolsas nas mesmas condicións que os españois.

3. Os poderes públicos promoverán que os estranxeiros poidan recibir ensinanzas para a súa mellor integración social.

4. Os estranxeiros residentes que teñan en España menores ao seu cargo en idade de escolarización obrigatoria deberán acreditar esta escolarización, mediante informe emitido polas autoridades autonómicas competentes, nas solicitudes de renovación da súa autorización ou na súa solicitude de residencia de longa duración.»

Doce. O artigo 10 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 10. *Dereito ao traballo e á Seguridade Social.*

1. Os estranxeiros residentes que reúnan os requisitos previstos nesta lei orgánica e nas disposicións que a desenvolvan teñen dereito a exercer unha actividade remunerada por conta propia ou allea, así como a acceder ao sistema da Seguridade Social, de conformidade coa lexislación vixente.

2. Os estranxeiros poderán acceder ao emprego público nos termos previstos na Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público.»

Trece. O artigo 11 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 11. *Liberdade de sindicación e folga.*

1. Os estranxeiros teñen dereito a se sindicaren libremente ou a se afiliaren a unha organización profesional, nas mesmas condicións que os traballadores españois.

2. Os estranxeiros poderán exercer o dereito á folga nas mesmas condicións que os españois.»

Catorce. O artigo 12 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 12. *Dereito á asistencia sanitaria.*

1. Os estranxeiros que se encontren en España, inscritos no padrón do municipio en que teñan o seu domicilio habitual, teñen dereito á asistencia sanitaria nas mesmas condicións que os españois.

2. Os estranxeiros que se encontren en España teñen dereito á asistencia sanitaria pública de urxencia por enfermidade grave ou accidente, calquera que sexa a súa causa, e á continuidade da dita atención ata a situación de alta médica.

3. Os estranxeiros menores de dezoito anos que se atopen en España teñen dereito á asistencia sanitaria nas mesmas condicións que os españois.

4. As estranxeiras embarazadas que se encontren en España teñen dereito á asistencia sanitaria durante o embarazo, o parto e o posparto.»

Quince. O artigo 13 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 13. *Dereitos en materia de vivenda.*

Os estranxeiros residentes teñen dereito a acceder aos sistemas públicos de axudas en materia de vivenda nos termos que establezan as leis e as administracións competentes. En todo caso, os estranxeiros residentes de longa duración teñen dereito ás ditas axudas nas mesmas condicións que os españois.»

Dezaseis. O artigo 14 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 14. *Dereito á Seguridade Social e aos servizos sociais.*

1. Os estranxeiros residentes teñen dereito a acceder ás prestacións e servizos da Seguridade Social nas mesmas condicións que os españois.

2. Os estranxeiros residentes teñen dereito aos servizos e ás prestacións sociais, tanto ás xerais e básicas como ás específicas, nas mesmas condicións que os españois. En calquera caso, os estranxeiros con discapacidade, menores de dezaoto anos, que teñan o seu domicilio habitual en España, terán dereito a recibir o tratamento, os servizos e os coidados especiais que exixa o seu estado físico ou psíquico.

3. Os estranxeiros, calquera que sexa a súa situación administrativa, teñen dereito aos servizos e ás prestacións sociais básicas.»

Dezasete. O punto 2 do artigo 15 queda redactado da seguinte maneira:

«2. Os estranxeiros teñen dereito a transferir os seus ingresos e aforros obtidos en España ao seu país, ou a calquera outro, conforme os procedementos establecidos na lexislación española e de conformidade cos acordos internacionais aplicables. O Goberno adoptará as medidas necesarias para facilitar as ditas transferencias.»

Dezaoto. O artigo 17 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 17. *Familiares reagrupables.*

1. O estranxeiro residente ten dereito a reagrupar con el en España os seguintes familiares:

a) O cónxuxe do residente, sempre que non se encontre separado de feito ou de dereito, e que o matrimonio non se celebre en fraude de lei. En ningún caso poderá reagruparse máis dun cónxuxe aínda que a lei persoal do estranxeiro admita esta modalidade matrimonial. O estranxeiro residente que estea casado en segundas ou posteriores nupcias pola disolución de cada un dos seus anteriores matrimonios só poderá reagrupar con el o novo cónxuxe se acredita que a disolución tivo lugar tras un procedemento xurídico que fixe a situación do cónxuxe anterior e dos seus fillos comúns en canto ao uso da vivenda común, á pensión compensatoria ao devandito cónxuxe e aos alimentos que correspondan aos fillos menores, ou maiores en situación de dependencia. Na disolución por nulidade, deberán quedar fixados os dereitos económicos do cónxuxe de boa fe e dos fillos comúns, así como a indemnización, de ser o caso.

b) Os fillos do residente e do cónxuxe, incluídos os adoptados, sempre que sexan menores de dezaoto anos ou persoas con discapacidade que non sexan obxectivamente capaces de prover as súas propias necesidades debido ao seu estado de saúde. Cando se tratar de fillos dun só dos cónxuxes requirírase, ademais, que este exerza en solitario a patria potestade ou que se lle outorgase a custodia e que estean efectivamente ao seu cargo. No suposto de fillos adoptivos, deberá acreditarse que a resolución pola que se acordou a adopción reúne os elementos necesarios para producir efecto en España.

c) Os menores de dezaoto anos e os maiores desa idade que non sexan obxectivamente capaces de prover as súas propias necesidades, debido ao seu estado de saúde, cando o residente estranxeiro sexa o seu representante legal e o acto xurídico do cal xorden as facultades representativas non sexa contrario aos principios do ordenamento español.

d) Os ascendentes en primeiro grao do reagrupante e do seu cónxuxe cando estean ao seu cargo, sexan maiores de sesenta e cinco anos e existan razóns que xustifiquen a necesidade de autorizar a súa residencia en España. Regulamentariamente determinaranse as condicións para o reagrupamento dos ascendentes dos residentes de longa duración noutro Estado membro da Unión Europea, dos traballadores titulares da tarxeta azul da UE e dos beneficiarios do réxime especial de investigadores. Excepcionalmente, cando concorran razóns de carácter humanitario, poderase reagrupar o ascendente menor de sesenta e cinco anos de se cumpriren as demais condicións previstas nesta lei.

2. Os estranxeiros que adquirisen a residencia en virtude dun reagrupamento previo poderán, pola súa vez, exercer o dereito de reagrupamento dos seus propios familiares, sempre que conten xa cunha autorización de residencia e traballo, obtida independentemente da autorización do reagrupante, e acrediten que reúnen os requisitos previstos nesta lei orgánica.

3. Cando se trate de ascendentes reagrupados, estes só poderán exercer, pola súa vez, o dereito de reagrupamento familiar tras teren obtido a condición de residentes de longa duración e acreditado solvencia económica.

Excepcionalmente, o ascendente reagrupado que teña ao seu cargo un ou máis fillos menores de idade, ou fillos con discapacidade que non sexan obxectivamente capaces de prover as súas propias necesidades debido ao seu estado de saúde, poderá exercer o dereito de reagrupamento nos termos dispostos no punto segundo deste artigo, sen necesidade de adquirir a residencia de longa duración.

4. A persoa que manteña co estranxeiro residente unha relación de afectividade análoga á conxugal equipararase ao cónxuxe para todos os efectos previstos neste capítulo, sempre que a dita relación estea debidamente acreditada e reúna os requisitos necesarios para producir efectos en España.

En todo caso, as situacións de matrimonio e de análoga relación de afectividade consideraranse incompatibles entre si.

Non se poderá reagrupar máis dunha persoa con análoga relación de afectividade, aínda que a lei persoal do estranxeiro admita estes vínculos familiares.

5. Regulamentariamente, desenvolveranse as condicións para o exercicio do dereito de reagrupamento así como para acreditar, para estes efectos, a relación de afectividade análoga á conxugal.»

Dezanove. O artigo 18 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 18. *Requisitos para o reagrupamento familiar.*

1. Os estranxeiros poderán exercer o dereito ao reagrupamento familiar cando obteñan a renovación da súa autorización de residencia inicial, con excepción do reagrupamento dos familiares a que fai referencia o artigo 17.1 d) desta lei, que soamente poderán ser reagrupados a partir do momento en que o reagrupante adquira a residencia de longa duración.

O reagrupamento dos familiares de residentes de longa duración, dos traballadores titulares da tarxeta azul da UE e dos beneficiarios do réxime especial de investigadores, poderase solicitar e conceder, simultaneamente, coa solicitude de residencia do reagrupante. Cando teñan recoñecida esta condición noutro Estado membro da Unión Europea, a solicitude poderase presentar en España ou desde o Estado da Unión Europea onde teñan a súa residencia, cando a familia estea xa constituída naquel.

2. O reagrupante deberá acreditar, nos termos que se establezan regulamentariamente, que dispón de vivenda adecuada e de medios económicos suficientes para cubrir as súas necesidades e as da súa familia, unha vez reagrupada.

Na valoración dos ingresos para os efectos do reagrupamento non computarán aqueles provenientes do sistema de asistencia social, pero teranse en conta outros ingresos achegados polo cónxuxe que resida en España e conviva co reagrupante.

As comunidades autónomas ou, de ser o caso, os concellos informarán sobre a adecuación da vivenda para os efectos de reagrupamento familiar.

As administracións públicas promoverán a participación dos reagrupados en programas de integración sociocultural e de carácter lingüístico.

3. Cando os familiares que se pretende reagrupar sexan menores en idade de escolarización obrigatoria, a Administración receptora das solicitudes deberalles comunicar ás autoridades educativas competentes unha previsión sobre os

procedementos iniciados de reagrupamento familiar, para os efectos de habilitar as prazas necesarias nos centros escolares correspondentes.»

Vinte. Introdúcese un novo artigo 18 bis coa seguinte redacción:

«Artigo 18 bis. *Procedemento para o reagrupamento familiar.*

1. O estranxeiro que desexe exercer o dereito ao reagrupamento familiar deberá solicitar unha autorización de residencia por reagrupamento familiar a favor dos membros da súa familia que desexe reagrupar, e poderase solicitar de forma simultánea a renovación da autorización de residencia e a solicitude de reagrupamento familiar.

2. No caso de que o dereito ao reagrupamento o exerzan residentes de longa duración noutro Estado membro da Unión Europea que residan en España, a solicitude poderá ser presentada polos familiares reagrupables, presentando proba de residencia como membro da familia do residente de longa duración no primeiro Estado membro.»

Vinte e un. O artigo 19 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 19. Efectos do reagrupamento familiar en circunstancias especiais.

1. A autorización de residencia por reagrupamento familiar de que sexan titulares o cónxuxe e os fillos reagrupados cando alcancen a idade laboral habilitará para traballar sen necesidade de ningún outro trámite administrativo.

2. O cónxuxe reagrupado poderá obter unha autorización de residencia independente cando dispoña de medios económicos suficientes para cubrir as súas propias necesidades.

No caso de que a cónxuxe reagrupada for vítima de violencia de xénero, sen necesidade de que se cumprise o requisito anterior, poderá obter a autorización de residencia e traballo independente desde o momento en que se ditase ao seu favor unha orde de protección ou, no seu defecto, informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de violencia de xénero.

3. Os fillos reagrupados poderán obter unha autorización de residencia independente cando alcancen a maioría de idade e dispoñan de medios económicos suficientes para cubriren as súas propias necesidades.

4. Regulamentariamente determinarase a forma e a contía dos medios económicos considerados suficientes para que os familiares reagrupados poidan obter unha autorización independente.

5. En caso de morte do reagrupante, os familiares reagrupados poderán obter unha autorización de residencia independente nas condicións que se determinen.»

Vinte e dous. O artigo 22 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 22. *Dereito á asistencia xurídica gratuíta.*

1. Os estranxeiros que se atopen en España teñen dereito á asistencia xurídica gratuíta nos procesos en que sexan parte, calquera que sexa a xurisdición en que se sigan, nas mesmas condicións que os cidadáns españois.

2. Os estranxeiros que se encontren en España teñen dereito a asistencia letrada nos procedementos administrativos que poidan levar á súa denegación de entrada, devolución ou expulsión do territorio español e en todos os procedementos en materia de protección internacional, así como á asistencia de intérprete de non comprenderen ou non falaren a lingua oficial que se utilice. Estas asistencias serán gratuítas cando carezan de recursos económicos suficientes segundo os criterios establecidos na normativa reguladora do dereito de asistencia xurídica gratuíta.

3. Nos procesos contencioso-administrativos contra as resolucións que poñan fin á vía administrativa en materia de denegación de entrada, devolución ou

expulsión, o recoñecemento do dereito á asistencia xurídica gratuíta requirirá a oportuna solicitude realizada nos termos previstos nas normas que regulan a asistencia xurídica gratuíta. A constancia expresa da vontade de interpor o recurso ou exercer a acción correspondente deberase realizar de conformidade co previsto na Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, ou, no caso de que o estranxeiro puiden estar privado de liberdade, na forma e ante o funcionario público que regulamentariamente se determine.

Para os efectos previstos neste punto, cando o estranxeiro teña dereito á asistencia xurídica gratuíta e estea fóra de España, a solicitude desta e, de ser o caso, a manifestación da vontade de interpor recurso, poderanse realizar ante a misión diplomática ou oficina consular correspondente.»

Vinte e tres. A letra a) do número 2 do artigo 23 queda redactada da seguinte maneira:

«a) Os efectuados pola autoridade ou funcionario público ou persoal encargado dun servizo público que, no exercicio das súas funcións, por acción ou omisión, realice calquera acto discriminatorio prohibido pola lei contra un estranxeiro só pola súa condición de tal ou por pertencer a unha determinada raza, relixión, etnia ou nacionalidade.»

Vinte e catro. Introdúcese un novo punto 5 no artigo 25, que queda redactado da seguinte maneira:

«5. A entrada en territorio nacional dos estranxeiros aos que non lles sexa de aplicación o réxime comunitario poderá ser rexistrada polas autoridades españolas para os efectos de control do seu período de permanencia legal en España, de conformidade coa Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.»

Vinte e cinco. O artigo 25 bis queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 25 bis. *Tipos de visado.*

1. Os estranxeiros que se propoñan entrar en territorio español deberán estar provistos de visado, validamente expedido e en vigor, expedido no seu pasaporte ou documento de viaxe ou, de ser o caso, en documento á parte, agás o disposto no punto 2 do artigo 25 desta lei.

2. Os visados a que se refire o punto anterior serán dunha das clases seguintes:

a) Visado de tránsito, que habilita para transitar pola zona de tránsito internacional dun aeroporto español ou para atravesar o territorio español. Non será exigible a obtención do dito visado en casos de tránsito dun estranxeiro para os efectos de repatriación ou afastamento por vía aérea solicitado por un Estado membro da Unión Europea ou por un Estado terceiro que teña suscrito con España un acordo internacional sobre esta materia.

b) Visado de estancia, que habilita para unha estancia ininterrompida ou estancias sucesivas por un período ou suma de períodos cuxa duración total non exceda os tres meses por semestre a partir da data da primeira entrada.

c) Visado de residencia, que habilita para residir sen exercer actividade laboral ou profesional.

d) Visado de residencia e traballo, que habilita para a entrada e estancia por un período máximo de tres meses e para o comezo, nese prazo, da actividade laboral ou profesional para a cal foi previamente autorizado. Neste tempo deberase producir a alta do traballador na Seguridade Social, que dotará de eficacia a autorización de residencia e traballo, por conta propia ou allea. Se, unha vez transcorrido o prazo, non se produciu a alta, o estranxeiro quedará obrigado a saír

do territorio nacional; no caso contrario, incorrerá na infracción recollida no artigo 53.1.a) desta lei.

e) Visado de residencia e traballo de temporada, que habilita para traballar por conta allea ata nove meses nun período de doce meses consecutivos.

f) Visado de estudos, que habilita para permanecer en España para a realización de cursos, estudos, traballos de investigación ou formación, intercambio de alumnos, prácticas non laborais ou servizos de voluntariado, non remunerados laboralmente.

g) Visado de investigación, que habilita o estranxeiro para permanecer en España para realizar proxectos de investigación no marco dun convenio de acollida asinado cun organismo de investigación.

3. Regulamentariamente, desenvolveranse os diferentes tipos de visados.»

Vinte e seis. O artigo 27, punto 1, queda redactado da seguinte maneira:

«1. O visado solicitarase e expedirase nas misións diplomáticas e oficinas consulares de España, agás nos supostos excepcionais que se prevexan regulamentariamente ou nos supostos en que o Estado español, de acordo coa normativa comunitaria sobre a materia, acorde a súa representación con outro Estado membro da Unión Europea en materia de visados de tránsito ou estancia.»

Vinte e sete. O artigo 27, punto 6, queda redactado da seguinte maneira:

«6. A denegación de visado deberá ser motivada cando se trate de visados de residencia para reagrupamento familiar ou para o traballo por conta allea, así como no caso de visados de estancia ou de tránsito. Se a denegación se debe a que o solicitante do visado está incluído na lista de persoas non admisibles prevista no convenio de aplicación do Acordo de Schengen do 14 de xuño de 1990, comunicaráselle así de conformidade coas normas establecidas por este convenio. A resolución expresará os recursos que procedan contra ela, o órgano ante o cal se deberán presentar e o prazo para interporlos.»

Vinte e oito. O artigo 28 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 28. *Da saída de España.*

1. As saídas do territorio español poderanse realizar libremente, agás nos casos previstos no Código penal e nesta lei. A saída dos estranxeiros aos cales non lles sexa de aplicación o réxime comunitario poderá ser rexistrada polas autoridades españolas para os efectos de control do seu período de permanencia legal en España de conformidade coa Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.

2. Excepcionalmente, o ministro do Interior poderá prohibir a saída do territorio español por razóns de seguridade nacional ou de saúde pública. A instrución e resolución dos expedientes de prohibición terá sempre carácter individual.

3. A saída será obrigatoria nos seguintes supostos:

a) Expulsión do territorio español por orde xudicial, nos casos previstos no Código penal.

b) Expulsión ou devolución acordadas por resolución administrativa nos casos previstos nesta lei.

c) Denegación administrativa das solicitudes formuladas polo estranxeiro para continuar permanecendo en territorio español, ou falta de autorización para permanecer en España.

d) Cumprimento do prazo en que un traballador estranxeiro se tiver comprometido a regresar ao seu país de orixe no marco dun programa de retorno voluntario.»

Vinte e nove. O título do capítulo II queda redactado da seguinte maneira:

«CAPÍTULO II

Da autorización de estancia e de residencia»

Trinta. O punto 2 do artigo 29 queda redactado da seguinte maneira:

«2. As diferentes situacións dos estranxeiros en España poderanse acreditar mediante pasaporte ou documento de viaxe que acredite a súa identidade, visado ou tarxeta de identidade de estranxeiro, segundo corresponda.»

Trinta e un. O punto 1 do artigo 30 queda redactado da seguinte maneira:

«1. Estancia é a permanencia en territorio español por un período de tempo non superior a 90 días, sen prexuízo do disposto no artigo 33 para a admisión para os efectos de estudos, intercambio de alumnos, prácticas non laborais ou servizos de voluntariado.»

Trinta e dous. O punto 2 do artigo 30 bis queda redactado da seguinte maneira:

«2. Os residentes poderanse encontrar na situación de residencia temporal ou de residencia de longa duración.»

Trinta e tres. O artigo 31 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 31. *Situación de residencia temporal.*

1. A residencia temporal é a situación que autoriza para permanecer en España por un período superior a 90 días e inferior a cinco anos. As autorizacións de duración inferior a cinco anos poderán ser renovadas, por petición do interesado, atendendo ás circunstancias que motivaron a súa concesión. A duración das autorizacións iniciais de residencia temporal e das renovacións será establecida regulamentariamente.

2. A autorización inicial de residencia temporal que non comporte autorización de traballo concederáselles aos estranxeiros que dispoñan de medios suficientes para si e, de ser o caso, para os da súa familia. Regulamentariamente, estableceranse os criterios para determinar a suficiencia dos ditos medios.

3. A Administración poderá conceder unha autorización de residencia temporal por situación de arraigamento, así como por razóns humanitarias, de colaboración coa Xustiza ou outras circunstancias excepcionais que se determinen regulamentariamente.

Nestes supostos non será exigible o visado.

4. A autorización inicial de residencia temporal e traballo, que autorizará para realizar actividades lucrativas por conta propia e/ou allea, concederase de acordo co disposto polos artigos 36 e seguintes desta lei.

5. Para autorizar a residencia temporal dun estranxeiro será preciso que careza de antecedentes penais en España ou nos países anteriores de residencia, por delitos existentes no ordenamento español, e que non figure como rexeitable no espazo territorial de países cos cales España teña asinado un convenio en tal sentido.

6. Os estranxeiros con autorización de residencia temporal estarán obrigados a pór en coñecemento das autoridades competentes os cambios de nacionalidade, de estado civil e de domicilio.

7. Para a renovación das autorizacións de residencia temporal valoraranse, de ser o caso:

a) Os antecedentes penais, considerando a existencia de indultos ou as situacións de remisión condicional da pena ou a suspensión da pena privativa de liberdade.

b) O incumprimento das obrigas do estranxeiro en materia tributaria e de seguridade social.

Para os efectos da dita renovación, valorarase especialmente o esforzo de integración do estranxeiro que aconselle a súa renovación, acreditado mediante un informe positivo da comunidade autónoma que certifique a asistencia ás accións formativas a que se refire o artigo 2 ter desta lei.»

Trinta e catro. Engádesse un novo artigo 31 bis coa seguinte redacción:

«Artigo 31 bis. *Residencia temporal e traballo de mulleres estranxeiras vítimas de violencia de xénero.*

1. As mulleres estranxeiras vítimas de violencia de xénero, calquera que sexa a súa situación administrativa, teñen garantidos os dereitos recoñecidos na Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, así como as medidas de protección e seguridade establecidas na lexislación vixente.

2. Se, ao se denunciar unha situación de violencia de xénero contra unha muller estranxeira, se puxer de manifesto a súa situación irregular, o expediente administrativo sancionador incoado por infracción do artigo 53.1.a) desta lei será suspendido polo instrutor ata a resolución do procedemento penal.

3. A muller estranxeira que estea na situación descrita no número anterior poderá solicitar unha autorización de residencia e traballo por circunstancias excepcionais a partir do momento en que se tiver ditado unha orde de protección ao seu favor ou, no seu defecto, informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de violencia de xénero. Esta autorización non se resolverá ata que conclúa o procedemento penal.

Sen prexuízo do anterior, a autoridade competente para outorgar a autorización por circunstancias excepcionais poderá conceder unha autorización provisional de residencia e traballo a favor da muller estranxeira. A autorización provisional eventualmente concedida concluirá no momento en que se conceda ou denegue definitivamente a autorización por circunstancias excepcionais.

4. Cando o procedemento penal conclúa cunha sentenza condenatoria, notificaráselle á interesada a concesión da residencia temporal e de traballo solicitada. No caso de non se ter solicitado, será informada da posibilidade de conceder ao seu favor unha autorización de residencia e traballo por circunstancias excepcionais e daráselle un prazo para a súa solicitude.

Cando do procedemento penal concluído non se puiden deducir a situación de violencia de xénero, continuará o expediente administrativo sancionador inicialmente suspendido.»

Trinta e cinco. O artigo 32 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 32. *Residencia de longa duración.*

1. A residencia de longa duración é a situación que autoriza a residir e traballar en España indefinidamente, nas mesmas condicións que os españois.

2. Terán dereito a residencia de longa duración os que tivesen residencia temporal en España durante cinco anos de forma continuada, que reúnan as condicións que se establezan regulamentariamente. Para os efectos de obter a residencia de longa duración computarán os períodos de residencia previa e continuada noutros Estados membros, como titular da tarxeta azul da UE. Considerarase que a residencia foi continuada aínda que por períodos de vacacións

ou por outras razóns que se establezan regulamentariamente o estranxeiro abandonase o territorio nacional temporalmente.

3. Os estranxeiros residentes de longa duración noutro Estado membro da Unión Europea poderán solicitar por si mesmos e obter unha autorización de residencia de longa duración en España cando vaian desenvolver unha actividade por conta propia ou allea, ou por outros fins, nas condicións que se establezan regulamentariamente. No entanto, no caso de que os estranxeiros residentes de longa duración noutro Estado membro da Unión Europea desexen conservar o estatuto de residente de longa duración adquirido no primeiro Estado membro, poderán solicitar e obter unha autorización de residencia temporal en España.

4. Con carácter regulamentario estableceranse criterios para a concesión doutras autorizacións de residencia de longa duración en supostos individuais de especial vinculación con España.

5. A extinción da residencia de longa duración producirase nos casos seguintes:

- a) Cando a autorización se obtivese de maneira fraudulenta.
- b) Cando se dite unha orde de expulsión nos casos previstos na lei.
- c) Cando se produza a ausencia do territorio da Unión Europea durante 12 meses consecutivos. Regulamentariamente estableceranse as excepcións á perda da autorización por este motivo, así como o procedemento e os requisitos para recuperar a autorización de residencia de longa duración.
- d) Cando se adquira a residencia de longa duración noutro Estado membro.

6. As persoas estranxeiras que perdesen a condición de residentes de longa duración poderán recuperar o dito estatuto mediante un procedemento simplificado que se desenvolverá regulamentariamente.

O dito procedemento aplicarase sobre todo no caso de persoas que residisen noutro Estado membro para a realización de estudos.»

Trinta e seis. O artigo 33 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 33. *Réxime de admisión para os efectos de estudos, intercambio de alumnos, prácticas non laborais ou servizos de voluntariado.*

1. Poderá ser autorizado, en réxime de estancia, o estranxeiro que teña como fin único ou principal realizar unha das seguintes actividades de carácter non laboral:

- a) Cursar ou ampliar estudos.
- b) Realizar actividades de investigación ou formación, sen prexuízo do réxime especial dos investigadores regulado no artigo 38 bis desta lei.
- c) Participar en programas de intercambio de alumnos en calquera centro docente ou científico, público ou privado, oficialmente recoñecido.
- d) Realizar prácticas.
- e) Realizar servizos de voluntariado.

2. A vixencia da autorización coincidirá coa duración do curso para o que estea matriculado, dos traballos de investigación, do intercambio de alumnos, das prácticas ou do servizo de voluntariado.

3. A autorización prorrogarase anualmente se o titular demostra que segue reunindo as condicións requiridas para a expedición da autorización inicial e que cumpre os requisitos exixidos, ben polo centro de ensino ou científico ao cal asiste, verificada a realización dos estudos ou dos traballos de investigación, ben polo programa de intercambio ou voluntariado, ou polo centro onde realice as prácticas.

4. Os estranxeiros admitidos con fins de estudo, prácticas non laborais ou voluntariado poderán ser autorizados para exercer unha actividade retribuída por

conta propia ou allea, na medida en que isto non limite a prosecución dos estudos ou da actividade asimilada, nos termos que regulamentariamente se determinen.

5. A realización de traballo nunha familia para compensar a estancia e mantemento nela mentres se melloran os coñecementos lingüísticos ou profesionais regularase de acordo co disposto nos acordos internacionais sobre colocación «au pair».

6. Facilitarase a entrada e permanencia en España, nos termos establecidos regulamentariamente, dos estudantes estranxeiros que participen en programas da Unión Europea destinados a favorecer a mobilidade con destino á Unión ou nela.

7. Todo estranxeiro, admitido en calidade de estudante noutro Estado membro da Unión Europea, que solicite cursar parte dos seus estudos xa iniciados ou completar estes en España, poderá solicitar unha autorización de estancia por estudos e obtela se reúne os requisitos regulamentarios para iso, sen que lle sexa exixible o visado.

Co fin de que todo estranxeiro admitido en calidade de estudante en España poida solicitar cursar parte dos seus estudos xa iniciados ou completar estes noutro Estado membro da Unión Europea, as autoridades españolas facilitarán a información oportuna sobre a permanencia daquel en España, por instancia das autoridades competentes do dito Estado membro.

8. Sométense ao réxime de estancia previsto neste artigo os estranxeiros que cursen en España estudos de formación sanitaria especializada de acordo coa Lei 44/2003, do 11 de novembro, de profesións sanitarias, salvo que xa contasen cunha autorización de residencia previamente ao comezo deles, caso en que poderán continuar na dita situación.»

Trinta e sete. O artigo 35 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 35. *Menores non acompañados.*

1. O Goberno promoverá o establecemento de acordos de colaboración cos países de orixe que prevegan, integradamente, a prevención da inmigración irregular, a protección e o retorno dos menores non acompañados. As comunidades autónomas serán informadas de tales acordos.

2. As comunidades autónomas poderán establecer acordos cos países de orixe dirixidos a procurar que a atención e integración social dos menores se realice no seu ámbito de procedencia. Tales acordos deberán asegurar debidamente a protección do interese dos menores e recollerán mecanismos para un adecuado seguimento da súa situación polas comunidades autónomas.

3. Nos supostos en que os corpos e forzas de seguridade do Estado localicen un estranxeiro indocumentado cuxa minoría de idade non poida ser establecida con seguridade, os servizos competentes de protección de menores daránlle a atención inmediata que precise, de acordo co establecido na lexislación de protección xurídica do menor, e o feito porase en coñecemento inmediato do Ministerio Fiscal, que disporá a determinación da súa idade, para o cal colaborarán as institucións sanitarias oportunas, que, con carácter prioritario, realizarán as probas necesarias.

4. Logo de determinar a idade, de se tratar dun menor, o Ministerio Fiscal porao á disposición dos servizos competentes de protección de menores da comunidade autónoma en que se encontre.

5. A Administración do Estado solicitaralle informe sobre as circunstancias familiares do menor á representación diplomática do país de orixe con carácter previo á decisión relativa á iniciación dun procedemento sobre a súa repatriación. Unha vez acordada a iniciación do procedemento, tras oír o menor se ten suficiente xuízo, e logo de informe dos servizos de protección de menores e do Ministerio Fiscal, a Administración do Estado resolverá o que proceda sobre o retorno ao seu país de orixe, a aquel onde se encontraren os seus familiares ou, no seu defecto, sobre a súa permanencia en España. De acordo co principio de interese superior do

menor, a repatriación ao país de orixe efectuarase ben mediante reagrupamento familiar, ben mediante a posta á disposición do menor ante os servizos de protección de menores, de se daren as condicións adecuadas para a súa tutela por parte destes.

6. Aos maiores de dezaseis e menores de dezaioito anos recoñeceráselles capacidade para actuar no procedemento de repatriación previsto neste artigo, así como na orde xurisdiccional contencioso-administrativa polo mesmo obxecto; poderán intervir persoalmente ou a través do representante que designen.

Cando se trate de menores de dezaseis anos, con xuízo suficiente, que tivesen manifestado unha vontade contraria á de quen ten a súa tutela ou representación, suspenderase o curso do procedemento ata o nomeamento do defensor xudicial que os represente.

7. Considerarase regular, para todos os efectos, a residencia dos menores que sexan tutelados en España por unha Administración pública ou, en virtude de resolución xudicial, por calquera outra entidade. Por instancia do organismo que exerza a tutela, e unha vez que quede acreditada a imposibilidade de retorno coa súa familia ou ao país de orixe, outorgaráselle ao menor unha autorización de residencia, cuxos efectos se retrotraerán ao momento en que o menor tiver sido posto á disposición dos servizos de protección de menores. A ausencia de autorización de residencia non impedirá o recoñecemento e desfrute de todos os dereitos que lle correspondan pola súa condición de menor.

8. A concesión dunha autorización de residencia non será obstáculo para a ulterior repatriación cando favoreza o interese superior do menor, nos termos establecidos no punto cuarto deste artigo.

9. Regulamentariamente, determinaranse as condicións que deberán cumprir os menores tutelados que dispoñan de autorización de residencia e alcancen a maioría de idade para renovaren a súa autorización ou accederen a unha autorización de residencia e traballo tendo en conta, de ser o caso, os informes positivos que, para estes efectos, poidan presentar as entidades públicas competentes referidos ao seu esforzo de integración, a continuidade da formación ou estudos que estiveren realizando, así como a súa incorporación, efectiva ou potencial, ao mercado de traballo. As comunidades autónomas desenvolverán as políticas necesarias para posibilitar a inserción dos menores no mercado laboral cando alcancen a maioría de idade.

10. Os corpos e forzas de seguridade do Estado adoptarán as medidas técnicas necesarias para a identificación dos menores estranxeiros indocumentados, co fin de coñecer as posibles referencias que sobre eles puideren existir nalgunha institución pública nacional ou estranxeira encargada da súa protección. Estes datos non poderán ser usados para unha finalidade distinta da prevista neste punto.

11. A Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas poderán establecer convenios con organizacións non gobernamentais, e con fundacións e entidades dedicadas á protección de menores, co fin de lles atribuír a tutela ordinaria dos menores estranxeiros non acompañados.

Cada convenio especificará o número de menores cuxa tutela se compromete a asumir a entidade correspondente, o lugar de residencia e os medios materiais que se destinarán á súa atención.

Estará lexitimada para promover a constitución da tutela a comunidade autónoma baixo cuxa custodia se encontre o menor. Para tales efectos, deberase dirixir ao xulgado competente que proceda en función do lugar en que vaia residir o menor, e presentar o convenio correspondente e a conformidade da entidade que vaia asumir a tutela.

O réxime da tutela será o previsto no Código civil e na Lei de axuízamento civil. Ademais, seranlles aplicables aos menores estranxeiros non acompañados as restantes previsións sobre protección de menores recollidas no Código civil e na lexislación vixente na materia.

12. As comunidades autónomas poderán chegar a acordos coas comunidades autónomas onde se encontren os menores estranxeiros non acompañados para asumiren a tutela e custodia, co fin de lles garantir aos menores unhas mellores condicións de integración.»

Trinta e oito. O título do capítulo III queda redactado da seguinte maneira:

«CAPÍTULO III

Das autorizacións para a realización de actividades lucrativas»

Trinta e nove. O artigo 36 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 36. *Autorización de residencia e traballo.*

1. Os estranxeiros maiores de dezaseis anos precisarán, para exercer calquera actividade lucrativa, laboral ou profesional, da correspondente autorización administrativa previa para residir e traballar. A autorización de traballo concederase conxuntamente coa de residencia, salvo nos supostos de penados estranxeiros que estean cumprindo condenas ou noutros supostos excepcionais que se determinen regulamentariamente.

2. A eficacia da autorización de residencia e traballo inicial condicionarase á alta do traballador na Seguridade Social. A entidade xestora comprobará en cada caso a habilitación previa dos estranxeiros para residiren e realizaren a actividade.

3. Cando o estranxeiro se propoña traballar por conta propia ou allea, exercendo unha profesión para a cal se exixa unha titulación especial, a concesión da autorización condicionarase á posesión e, de ser o caso, á homologación do título correspondente e, se as leis así o exixiren, á colexiación.

4. Para a contratación dun estranxeiro, o empregador deberá solicitar a autorización a que se refire o punto 1 deste artigo, que en todo caso deberá ir acompañada do contrato de traballo que garanta unha actividade continuada durante o período de vixencia da autorización.

5. A carencia da autorización de residencia e traballo, sen prexuízo das responsabilidades do empresario a que dea lugar, incluídas as de seguridade social, non invalidará o contrato de traballo respecto aos dereitos do traballador estranxeiro, nin será obstáculo para a obtención das prestacións derivadas de supostos previstos polos convenios internacionais de protección aos traballadores ou outras que lle puideren corresponder, sempre que sexan compatibles coa súa situación. En todo caso, o traballador que careza de autorización de residencia e traballo non poderá obter prestacións por desemprego.

Salvo nos casos legalmente previstos, o recoñecemento dunha prestación non modificará a situación administrativa do estranxeiro.

6. Na concesión inicial da autorización administrativa para traballar poderanse aplicar criterios especiais para determinadas nacionalidades en función do principio de reciprocidade.

7. Non se lles concederá autorización para residiren e realizaren unha actividade lucrativa, laboral ou profesional, aos estranxeiros que, no marco dun programa de retorno voluntario ao seu país de orixe, se comprometesen a non retornar a España durante un prazo determinado mentres non tivese transcorrido o dito prazo.

8. Regulamentariamente determinaranse as condicións e os requisitos para facer posible a participación de traballadores estranxeiros en sociedades anónimas laborais e sociedades cooperativas.»

Corenta. O artigo 37 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 37. *Autorización de residencia e traballo por conta propia.*

1. Para a realización de actividades económicas por conta propia terá que se acreditar o cumprimento de todos os requisitos que a lexislación vixente lles exige aos nacionais para a apertura e o funcionamento da actividade proxectada, así como os relativos á suficiencia do investimento e á potencial creación de emprego, entre outros que regulamentariamente se establezan.

2. A autorización inicial de residencia e traballo por conta propia limitarase a un ámbito xeográfico non superior ao dunha comunidade autónoma, e a un sector de actividade. A súa duración determinarase regulamentariamente.

3. A concesión da autorización inicial de traballo, en necesaria coordinación coa que lle corresponde ao Estado en materia de residencia, corresponderá ás comunidades autónomas de acordo coas competencias asumidas nos correspondentes estatutos.»

Corenta e un. O artigo 38 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 38. *Autorización de residencia e traballo por conta allea.*

1. Para a concesión inicial da autorización de residencia e traballo, no caso de traballadores por conta allea, terase en conta a situación nacional de emprego.

2. A situación nacional de emprego será determinada polo Servizo Público de Emprego Estatal coa información proporcionada polas comunidades autónomas e con aquela derivada de indicadores estatísticos oficiais, e quedará plasmada no Catálogo de Ocupacións de Dificil Cobertura. Este catálogo conterá unha relación de empregos susceptibles de ser satisfeitos a través da contratación de traballadores estranxeiros e será aprobado logo de consulta coa Comisión Laboral Tripartita de Inmigración.

Igualmente, entenderase que a situación nacional de emprego permite a contratación en ocupacións non catalogadas cando da xestión da oferta se conclúa a insuficiencia de demandantes de emprego adecuados e dispoñibles. Regulamentariamente determinaranse os requisitos mínimos para considerar que a xestión da oferta de emprego é considerada suficiente para estes efectos.

3. O procedemento de concesión da autorización de residencia e traballo inicial, sen prexuízo dos supostos previstos cando o estranxeiro que se encontre en España estea habilitado para solicitar ou obter unha autorización de residencia e traballo, basearase na solicitude de cobertura dun posto vacante, presentada por un empresario ou empregador ante a autoridade competente, xunto co contrato de traballo e o resto de documentación exigible, ofrecido ao traballador estranxeiro residente nun país terceiro. Unha vez verificado o cumprimento dos requisitos, a autoridade competente expedirá unha autorización cuxa eficacia estará condicionada a que o estranxeiro solicite o correspondente visado e a que, unha vez en España, se produza a alta do traballador na Seguridade Social.

4. O empresario ou empregador estará obrigado a comunicar a desistencia da solicitude de autorización se, mentres se resolve a autorización ou o visado, desaparece a necesidade de contratación do estranxeiro ou se modifican as condicións do contrato de traballo que serviu de base á solicitude. Así mesmo, cando o estranxeiro habilitado estea en España deberá rexistrar nos servizos públicos de emprego o contrato de traballo que deu lugar á solicitude e formalizar a alta do traballador na Seguridade Social, e se non se puiden iniciar a relación laboral o empresario ou empregador estará obrigado a comunicarlle ás autoridades competentes.

5. A autorización inicial de residencia e traballo limitarase, salvo nos casos previstos pola lei e polos convenios internacionais asinados por España, a un determinado territorio e ocupación. A súa duración determinarase regulamentariamente.

6. A autorización de residencia e traballo, ao expirar, renovarase:

a) Cando persista ou se renove o contrato de traballo que motivou a súa concesión inicial, ou cando se conte cun novo contrato.

b) Cando a autoridade competente, conforme a normativa da Seguridade Social, outorgase unha prestación contributiva por desemprego.

c) Cando o estranxeiro sexa beneficiario dunha prestación económica asistencial de carácter público destinada a lograr a súa inserción social ou laboral.

d) Cando concorran outras circunstancias previstas regulamentariamente, en particular, os supostos de extinción do contrato de traballo ou suspensión da relación laboral como consecuencia de ser vítima de violencia de xénero.

7. A partir da primeira concesión, as autorizacións concederanse sen ningunha limitación de ámbito xeográfico ou ocupación.

8. A concesión da autorización inicial de traballo, en necesaria coordinación coa que lle corresponde ao Estado en materia de residencia, corresponderá ás comunidades autónomas de acordo coas competencias asumidas nos correspondentes estatutos.»

Corenta e dous. Introdúcese un artigo 38 bis nos seguintes termos:

«Artigo 38 bis. *Réxime especial dos investigadores.*

1. Terá a consideración de investigador o estranxeiro cuxa permanencia en España teña como fin único ou principal realizar proxectos de investigación, no marco dun convenio de acollida asinado cun organismo de investigación.

2. As entidades dedicadas á investigación, públicas ou privadas, que cumpran as condicións previstas regulamentariamente, poderán ser autorizadas polo Estado ou polas comunidades autónomas, segundo corresponda, como organismos de investigación para acolleren investigadores estranxeiros. Esta autorización terá unha duración mínima de cinco anos, salvo casos excepcionais, en que se outorgará por un período máis curto. Se, transcorrido o prazo máximo, non se lle notificou resolución expresa lexítima ao interesado, a solicitude deducida por este entenderase desestimada por silencio administrativo.

3. Regulamentariamente determinaranse os requisitos para a sinatura do convenio de acollida entre o investigador e o organismo de investigación e as condicións do proxecto de investigación.

4. A situación do estranxeiro en réxime de investigador será a de autorización de residencia e traballo, que se renovará anualmente se o titular segue reunindo as condicións establecidas para a expedición da autorización inicial.

5. Os estranxeiros admitidos con estes fins poderán impartir clases ou realizar outras actividades compatibles coa súa actividade principal de investigación, conforme a normativa en vigor.

6. O organismo de investigación deberá informar, canto antes, a autoridade que concedeu a autorización de residencia e traballo de calquera acontecemento que impida a execución do convenio de acollida.

7. Todo estranxeiro admitido en calidade de investigador noutro Estado membro da Unión Europea que solicite realizar parte da súa investigación en España durante un período superior a tres meses poderá solicitar unha autorización de residencia e traballo e obtela se reúne os requisitos regulamentarios para iso, sen que sexa exixible o visado, aínda que si se poderá exixir un novo convenio de acollida.

8. Unha vez finalizado o convenio de acollida, ou resolto por causas non imputables ao investigador establecidas regulamentariamente, tanto o investigador como os familiares reagrupados poderán ser autorizados para residir e exercer unha actividade lucrativa sen necesidade dun novo visado.»

Corenta e tres. Introdúcese un artigo 38 ter nos seguintes termos:

«Artigo 38 ter. *Residencia e traballo de profesionais altamente cualificados.*

1. Considerarase profesional altamente cualificado para os efectos deste artigo a quen acredite cualificacións de ensino superior ou, excepcionalmente, teña un mínimo de cinco anos de experiencia profesional que se poida considerar equiparable, nos termos que se determinen regulamentariamente.

2. Os profesionais altamente cualificados segundo este artigo obterán unha autorización de residencia e traballo documentada cunha tarxeta azul da UE.

3. Para a concesión das autorizacións destinadas a profesionais altamente cualificados poderase ter en conta a situación nacional de emprego, así como a necesidade de protexer a suficiencia de recursos humanos no país de orixe do estranxeiro.

4. O estranxeiro titular da tarxeta azul da UE que resida, polo menos, dezaioito meses noutro Estado membro da Unión Europea poderá obter unha autorización en España como profesional altamente cualificado. A solicitude poderase presentar en España, antes do transcurso dun mes desde a súa entrada, ou no Estado membro onde estea autorizado. No caso de que a autorización orixinaria se extinguiše sen estar resolta a solicitude de autorización en España, poderase conceder unha autorización de estancia temporal para o estranxeiro e para os membros da súa familia.

De se extinguir a vixencia da autorización orixinaria para permanecer en España ou de se denegar a solicitude, as autoridades poderán aplicar as medidas legalmente previstas para tal situación. No caso de se proceder á súa expulsión, esta poderase executar conducindo o estranxeiro ao Estado membro do cal proveña.

5. Regulamentariamente determinaranse os requisitos para a concesión e renovación da autorización de residencia e traballo regulada neste artigo».

Corenta e catro. O artigo 39 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 39. *Xestión colectiva de contratacións en orixe.*

1. O Ministerio de Traballo e Inmigración, tendo en conta a situación nacional de emprego, poderá aprobar unha previsión anual das ocupacións e, de ser o caso, das cifras previstas de empregos que se poidan cubrir a través da xestión colectiva de contratacións en orixe nun período determinado, aos cales só terán acceso aqueles que non se encontren nin residan en España. Así mesmo, poderá establecer un número de visados para a procura de emprego nas condicións que se determinen, dirixidos a fillos ou netos de español de orixe ou a determinadas ocupacións. A mencionada previsión terá en conta as propostas que, logo de consulta cos axentes sociais no seu ámbito correspondente, sexan realizadas polas comunidades autónomas, e será adoptada logo de consulta coa Comisión Laboral Tripartita de Inmigración.

2. O procedemento de concesión da autorización inicial de residencia e traballo mediante tramitación colectiva dos contratos en orixe estará baseado na xestión simultánea dunha pluralidade de autorizacións, presentadas por un ou por varios empregadores, respecto de traballadores seleccionados nos seus países, coa participación, de ser o caso, das autoridades competentes. Na súa xestión actuarase coordinadamente coas comunidades autónomas competentes para a concesión da autorización de traballo inicial.

3. As ofertas de emprego realizadas a través deste procedemento orientaranse preferentemente cara aos países con que España asine acordos sobre regulación de fluxos migratorios.»

Corenta e cinco. O artigo 40 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 40. *Supostos específicos de exención da situación nacional de emprego.*

1. Non se terá en conta a situación nacional de emprego cando o contrato de traballo vaia dirixido:

a) Aos familiares reagrupados en idade laboral, ou ao cónxuxe ou ao fillo de estranxeiro residente en España cunha autorización renovada, así como ao fillo de español nacionalizado ou de cidadáns doutros Estados membros da Unión Europea e doutros Estados parte no Espazo Económico Europeo, sempre que estes últimos leven, como mínimo, un ano residindo legalmente en España e ao fillo non lle sexa de aplicación o réxime comunitario.

b) Aos titulares dunha autorización previa de traballo que pretendan a súa renovación.

c) Aos traballadores necesarios para a montaxe por renovación dunha instalación ou equipamentos produtivos.

d) Aos que tivesen gozado da condición de refuxiados durante o ano seguinte á cesación da aplicación da Convención de Xenebra do 28 de xullo de 1951, sobre o Estatuto dos refuxiados, polos motivos recollidos no suposto 5 da sección C do seu artigo 1.

e) Aos que tivesen sido recoñecidos como apátridas e a aqueles que tivesen perdido a condición de apátridas o ano seguinte ao remate do dito estatuto.

f) Aos estranxeiros que teñan ao seu cargo ascendentes ou descendentes de nacionalidade española.

g) Aos estranxeiros nados e residentes en España.

h) Aos fillos ou netos de español de orixe.

i) Aos menores estranxeiros en idade laboral con autorización de residencia que sexan tutelados pola entidade de protección de menores competente, para aquelas actividades que, ao criterio da mencionada entidade, favorezan a súa integración social, e unha vez acreditada a imposibilidade de retorno coa súa familia ou ao país de orixe.

j) Aos estranxeiros que obteñan a autorización de residencia por circunstancias excepcionais nos supostos que se determinen regulamentariamente e, en todo caso, cando se trate de vítimas de violencia de xénero ou de tráfico de seres humanos.

k) Aos estranxeiros que foron titulares de autorizacións de traballo para actividades de temporada, durante dous anos naturais, e que retornaron ao seu país.

l) Aos estranxeiros que renunciaron á súa autorización de residencia e traballo en virtude dun programa de retorno voluntario.

2. Tampouco se terá en conta a situación nacional de emprego, nas condicións que se determinen regulamentariamente, para:

a) A cobertura de postos de confianza e directivos de empresas.

b) Os profesionais altamente cualificados, incluíndo técnicos e científicos contratados por entidades públicas, universidades ou centros de investigación, desenvolvemento e innovación dependentes de empresas, sen prexuízo da aplicación do réxime específico de autorización aplicable de conformidade con esta lei.

c) Os traballadores no cadro de persoal dunha empresa ou grupo de empresas noutro país que pretendan desenvolver a súa actividade laboral para a mesma empresa ou grupo en España.

d) Os artistas de recoñecido prestixio.»

Corenta e seis. Suprímense a letra j) do número 1 e o número 3 do artigo 41 e a letra k) do número 1 pasa a ser letra j).

Corenta e sete. O artigo 42 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 42. *Réxime especial dos traballadores de temporada.*

1. O Goberno regulará regulamentariamente a autorización de residencia e traballo para os traballadores estranxeiros en actividades de temporada ou campaña que lles permita a entrada e saída do territorio nacional, así como a documentación da súa situación, de acordo coas características das citadas campañas e a información que lle subministren as comunidades autónomas onde se promovan.

2. Para conceder as autorizacións de residencia e traballo deberase garantir que os traballadores de temporada serán aloxados en condicións de dignidade e hixiene adecuadas.

3. As administracións públicas promoverán a asistencia dos servizos sociais adecuados.

4. As ofertas de emprego de temporada orientaranse preferentemente cara aos países con que España asinase acordos sobre regulación de fluxos migratorios.

5. As comunidades autónomas, os concellos e os axentes sociais promoverán os circuitos que permitan a concatenación dos traballadores de temporada, en colaboración coa Administración xeral do Estado.

6. Regulamentariamente determinaranse as condicións para que os traballadores no cadro de persoal dunha empresa ou grupo de empresas que desenvolvan a súa actividade noutro país poidan ser autorizados a traballar temporalmente en España para a mesma empresa ou grupo.»

Corenta e oito. O artigo 43 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 43. *Traballadores transfronteirizos e prestación transnacional de servizos.*

1. Os traballadores estranxeiros que, residindo na zona limítrofe, desenvolvan a súa actividade en España e regresen ao seu lugar de residencia diariamente, deberán obter a correspondente autorización administrativa, cos requisitos e as condicións con que se conceden as autorizacións de réxime xeral, e seralles de aplicación, en canto aos dereitos de seguridade social, o establecido no artigo 14.1 desta lei.

2. Regulamentariamente estableceranse as condicións para a autorización de residencia e traballo no marco de prestacións transnacionais de servizos, de acordo coa normativa vixente.»

Corenta e nove. O artigo 44 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 44. *Feito impoñible.*

1. As taxas rexeranse por esta lei e polas demais fontes normativas que para as taxas se establecen no artigo 9 da Lei 8/1989, do 13 de abril, de taxas e prezos públicos.

2. Constitúe o feito impoñible das taxas a tramitación das autorizacións administrativas e dos documentos de identidade previstos nesta lei, así como das súas prórrogas, modificacións e renovacións; en particular:

- a) A tramitación de autorizacións para a prórroga da estancia en España.
- b) A tramitación das autorizacións para residir en España.
- c) A tramitación de autorizacións de traballo, salvo que se trate de autorizacións para un período inferior a seis meses.
- d) A tramitación de tarxetas de identidade de estranxeiros.
- e) A tramitación de documentos de identidade a indocumentados.
- f) A tramitación de visado.»

Cincuenta. O artigo 45 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 45. *Devengo.*

1. As taxas devengarase cando se soliciten a autorización, a prórroga, a modificación, a renovación, ou o visado.

No caso das comunidades autónomas que teñan traspasadas as competencias en materia de autorización de traballo, corresponderalles o devengo do rendemento das taxas.

2. Nos casos de autorización de residencia e traballo por conta allea a favor de traballadores de servizo doméstico de carácter parcial ou discontinuo, o devengo da taxa producirase no momento de afiliación e/ou alta do traballador na Seguridade Social.

3. Nos casos de renovación da autorización de residencia e traballo por conta allea, en ausencia de empregador, e cando se trate de traballadores de servizo doméstico de carácter parcial ou discontinuo, o devengo da taxa producirase no momento da alta do traballador na Seguridade Social.

4. O importe das taxas establecerase por orde ministerial dos departamentos competentes. Cando as comunidades autónomas teñan traspasadas as competencias en materia de autorización inicial de traballo, estas rexeranse pola lexislación correspondente.»

Cincuenta e un. O artigo 46 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 46. *Suxeitos pasivos.*

1. Serán suxeitos pasivos das taxas os solicitantes de visado e as persoas a favor das cales se concedan as autorizacións ou se expidan os documentos previstos no artigo 44, salvo nas autorizacións de traballo por conta allea, caso en que será suxeito pasivo o empregador ou empresario, excepto no suposto de relacións laborais no sector do servizo doméstico de carácter parcial ou discontinuo, en que o será o propio traballador.

2. Será nulo todo pacto polo cal o traballador por conta allea asuma a obriga de pagar en todo ou en parte o importe das taxas establecidas.»

Cincuenta e dous. O artigo 47 queda redactado da seguinte maneira:

«Non estarán obrigados ao pagamento das taxas pola concesión das autorizacións para traballar os nacionais iberoamericanos, filipinos, andorranos, ecuatoguineanos, os sefardís, os fillos e netos de español ou española de orixe e os estranxeiros nados en España, cando pretendan realizar unha actividade lucrativa, laboral ou profesional, por conta propia.

As solicitudes de visado presentadas por nacionais de países terceiros beneficiarios de dereito comunitario en materia de libre circulación e residencia estarán exentas do pagamento das taxas de tramitación.

As entidades públicas de protección de menores estarán exentas do pagamento das taxas derivadas das autorizacións que están obrigadas a solicitar para estes en exercicio da representación legal que deles exercen.

En aplicación da normativa comunitaria sobre a materia, quedarán exentos do pagamento da taxa relativa a visados de tránsito ou estancia os nenos menores de seis anos; os investigadores nacionais de países terceiros que se despracen con fins de investigación científica nos termos establecidos pola Recomendación 2005/761/CE, do Parlamento e do Consello, e os representantes de organizacións sen ánimo de lucro que non sexan maiores de 25 anos e vaian participar en seminarios, conferencias ou acontecementos deportivos ou educativos, organizados por organizacións sen ánimo de lucro.»

Cincuenta e tres. O punto 1 do artigo 48 queda redactado da seguinte maneira:

1. O importe das taxas establecerase por orde ministerial dos departamentos competentes, sen prexuízo do disposto pola normativa comunitaria en relación con procedementos de solicitude de visados de tránsito ou estancia.

Cincuenta e catro. O punto 1 do artigo 49 queda redactado da seguinte maneira:

«1. A xestión e recadación das taxas corresponderalles aos órganos competentes para a concesión das autorizacións, modificacións, renovacións e prórrogas, a expedición da documentación a que se refire o artigo 44 e a tramitación da solicitude de visado.»

Cincuenta e cinco. Engádense dúas novas alíneas, d) e e), ao artigo 52, que quedan redactadas da seguinte maneira:

d) Estar traballando nunha ocupación, sector de actividade ou ámbito xeográfico non previsto pola autorización de residencia e traballo da cal se é titular.

e) A contratación de traballadores cuxa autorización non os habilita para traballar nesa ocupación ou ámbito xeográfico. Incorrerase nunha infracción por cada un dos traballadores estranxeiros ocupados.»

Cincuenta e seis. O artigo 53 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 53. *Infraccións graves.*

1. Son infraccións graves:

a) Encontrarse irregularmente en territorio español, por non ter obtido a prórroga de estancia, carecer de autorización de residencia ou ter caducada máis de tres meses a mencionada autorización, e sempre que o interesado non tiver solicitado a súa renovación no prazo previsto regulamentariamente.

b) Encontrarse traballando en España sen ter obtido autorización de traballo ou autorización administrativa previa para traballar, cando non se conte con autorización de residencia válida.

c) Incorrer en ocultación dolosa ou falsidade grave no cumprimento da obriga de pór en coñecemento das autoridades competentes os cambios que afecten a nacionalidade, o estado civil ou o domicilio, así como incorrer en falsidade na declaración dos datos obrigatorios para cubrir a alta no padrón municipal para os efectos previstos nesta lei, sempre que tales feitos non constitúan delito. Cando calquera autoridade tiver coñecemento dunha posible infracción por esta causa, porao en coñecemento das autoridades competentes co fin de que se poida instruír o oportuno expediente sancionador.

d) O incumprimento das medidas impostas por razón de seguridade pública, de presentación periódica ou de afastamento de fronteiras ou núcleos de poboación concretados singularmente, de acordo co disposto nesta lei.

e) A comisión dunha terceira infracción leve, sempre que nun prazo dun ano anterior tivese sido sancionado por dúas faltas leves da mesma natureza.

f) A participación polo estranxeiro na realización de actividades contrarias á orde pública previstas como graves na Lei orgánica 1/1992, do 21 de febreiro, sobre protección da seguridade cidadá.

g) As saídas do territorio español por postos non habilitados, sen exhibir a documentación prevista ou contravindo as prohibicións legalmente impostas.

h) Incumprir a obriga do punto 2 do artigo 4.

2. Tamén son infraccións graves:

a) Non inscribir, no réxime da seguridade social que corresponda, o traballador estranxeiro cuxa autorización de residencia e traballo por conta allea tivese solicitado, ou non rexistrar o contrato de traballo nas condicións que serviron de base á

solicitud, cando o empresario teña constancia de que o traballador está legalmente en España habilitado para o comezo da relación laboral. No entanto, estará exento desta responsabilidade o empresario que lles comunique ás autoridades competentes a concorrencia de razóns sobrevidas que poidan pór en risco obxectivo a viabilidade da empresa ou que, conforme a lexislación, impidan o inicio da devandita relación.

b) Contraer matrimonio, simular relación afectiva análoga ou constituírse en representante legal dun menor, cando as ditas condutas se realicen con ánimo de lucro ou co propósito de obter indebidamente un dereito de residencia, sempre que tales feitos non constituán delito.

c) Promover a permanencia irregular en España dun estranxeiro, cando a súa entrada legal contase cunha invitación expresa do infractor e continúe ao seu cargo unha vez transcorrido o período de tempo permitido polo seu visado ou autorización. Para graduar a sanción teranse en conta as circunstancias persoais e familiares concurrentes.

d) Consentir a inscrición dun estranxeiro no padrón municipal por parte do titular dunha vivenda habilitado para tal fin, cando a dita vivenda non constituía o domicilio real do estranxeiro. Incorrerase nunha infracción por cada persoa indebidamente inscrita.»

Cincuenta e sete. O artigo 54 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 54. Infraccións moi graves.

1. Son infraccións moi graves:

a) Participar en actividades contrarias á seguridade nacional ou que poden prexudicar as relacións de España con outros países, ou estar implicados en actividades contrarias á orde pública previstas como moi graves na Lei orgánica 1/1992, do 21 de febreiro, sobre protección da seguridade cidadá.

b) Inducir, promover, favorecer ou facilitar con ánimo de lucro, individualmente ou formando parte dunha organización, a inmigración clandestina de persoas en tránsito ou con destino ao territorio español ou a súa permanencia nel, sempre que o feito non constituía delito.

c) A realización de condutas de discriminación por motivos raciais, étnicos, nacionais ou relixiosos, nos termos previstos no artigo 23 desta lei, sempre que o feito non constituía delito.

d) A contratación de traballadores estranxeiros sen ter obtido con carácter previo a correspondente autorización de residencia e traballo. Incorrerase nunha infracción por cada un dos traballadores estranxeiros ocupados, sempre que o feito non constituía delito.

e) Realizar, con ánimo de lucro, a infracción prevista na letra d) do punto 2 do artigo anterior.

f) Simular a relación laboral cun estranxeiro, cando a dita conduta se realice con ánimo de lucro ou co propósito de obter indebidamente dereitos recoñecidos nesta lei, sempre que tales feitos non constituán delito.

g) A comisión dunha terceira infracción grave, sempre que nun prazo dun ano anterior tivese sido sancionado por dúas faltas graves da mesma natureza.

2. Tamén son infraccións moi graves:

a) O incumprimento das obrigas previstas para os transportistas no artigo 66, puntos 1 e 2.

b) O transporte de estranxeiros por vía aérea, marítima ou terrestre, ata o territorio español, polos suxeitos responsables do transporte, sen que comprobasen a validez e vixencia tanto dos pasaportes, títulos de viaxe ou documentos de identidade pertinentes, como, de ser o caso, do correspondente visado, dos cales deberán ser titulares os citados estranxeiros.

c) O incumprimento da obriga que teñen os transportistas de se faceren cargo sen perda de tempo do estranxeiro ou transportado que, por deficiencias na documentación antes citada, non fose autorizado a entrar en España, así como do estranxeiro transportado en tránsito que non fose trasladado ao seu país de destino ou que fose devolto polas autoridades deste, ao non autorizarlle a entrada.

Esta obriga incluírá os gastos de mantemento do citado estranxeiro e, de así o solicitaren as autoridades encargadas do control de entrada, os derivados do transporte do dito estranxeiro, que se deberá producir de inmediato, ben por medio da compañía obxecto de sanción ou, no seu defecto, por medio doutra empresa de transporte, con dirección ao Estado a partir do cal fose transportado, ao Estado que expedise o documento de viaxe co que viaxou ou a calquera outro Estado onde estea garantida a súa admisión.

3. Malia o disposto nos puntos anteriores, non se considerará infracción a esta lei o feito de transportar ata a fronteira española un estranxeiro ao cal, tendo presentado sen demora a súa solicitude de protección internacional, esta lle sexa admitida a trámite, de conformidade co establecido na Lei 12/2009, do 30 de outubro, reguladora do dereito de asilo e da protección subsidiaria.»

Cincuenta e oito. O artigo 55 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 55. Sancións.

1. As infraccións tipificadas nos artigos anteriores serán sancionadas nos termos seguintes:

a) As infraccións leves, con multa de ata 500 euros.

b) As infraccións graves, con multa de 501 ata 10.000 euros. No suposto recollido no artigo 53.2.a) desta lei, ademais da sanción indicada o empresario tamén estará obrigado a sufragar os custos derivados da viaxe.

c) As infraccións moi graves, con multa desde 10.001 ata 100.000 euros, excepto a prevista no artigo 54.2.b), que o será cunha multa de 5.000 a 10.000 euros por cada viaxeiro transportado ou cun mínimo de 750.000 euros a tanto global, con independencia do número de viaxeiros transportados. A prevista no artigo 54.2.a), en relación co artigo 66.1, serao cunha multa de 10.001 ata 100.000 euros por cada viaxe realizada sen comunicar os datos das persoas transportadas ou se se comunicaron incorrectamente, con independencia de que a autoridade gubernativa poida adoptar a inmovilización, incautación e comiso do medio de transporte, ou a suspensión provisional ou a retirada da autorización de explotación.

2. A imposición de sancións polas infraccións administrativas establecidas nesta lei orgánica corresponderalle ao subdelegado do Goberno, ou ao delegado do Goberno nas comunidades autónomas uniprovinciais. Cando unha comunidade autónoma teña atribuídas competencias en materia de autorización inicial de traballo de estranxeiros, a imposición das sancións establecidas nesta lei nos supostos de infracción a que se refire o parágrafo seguinte corresponderalle á comunidade autónoma e será exercida pola autoridade que esta determine, dentro do ámbito das súas competencias.

Nos supostos cualificados como infracción leve do artigo 52.c), d) e e), grave do artigo 53.1.b) e 53.2.a), e moi grave do artigo 54.1.d) e f), o procedemento sancionador iniciarase por acta da Inspección de Traballo e Seguridade Social, de acordo co establecido no procedemento sancionador por infraccións da orde social, e a imposición das sancións corresponderalles ás autoridades referidas no parágrafo anterior.

Nos supostos de participación en actividades contrarias á seguridade nacional ou que poden prexudicar as relacións de España con outros países, previstos no artigo 54.1.a), de acordo co establecido no procedemento sancionador que se

determine regulamentariamente, a competencia sancionadora corresponderalle ao secretario de Estado de Seguridade.

3. Para a gradación das sancións, o órgano competente para as impor axustarase a criterios de proporcionalidade, valorando o grao de culpabilidade e, de ser o caso, o dano producido ou o risco derivado da infracción e a súa transcendencia.

4. Para a determinación da contía da sanción terase especialmente en conta a capacidade económica do infractor.

5. A non ser que pertencen a un terceiro non responsable da infracción, no suposto da letra b) do punto 1 do artigo 54, serán obxecto de comiso os vehículos, embarcacións, aeronaves e cantos bens mobles ou inmobles, de calquera natureza que sexan, sirvan de instrumento para a comisión da citada infracción.

Co fin de garantir a efectividade do comiso, os bens, efectos e instrumentos a que se refire o punto anterior poderán ser aprehendidos e postos á disposición da autoridade gubernativa, desde as primeiras intervencións, a resultados do expediente sancionador que resolverá o pertinente en relación cos bens comisados.

6. No suposto da infracción prevista na letra d) do número 1 do artigo 54 desta lei, a autoridade gubernativa poderá adoptar, sen prexuízo da sanción que corresponda, a clausura do establecemento ou local desde seis meses a cinco anos.

7. Se o sancionado por unha infracción prevista nos artigos 52.e) ou 54.1.d) desta lei for subcontratista doutra empresa, o contratista principal e todos os subcontratistas intermedios que coñeceren que a empresa sancionada empregaba estranxeiros sen contar coa correspondente autorización responderán, solidariamente, tanto das sancións económicas derivadas das sancións como das demais responsabilidades derivadas de tales feitos que correspondan ao empresario coas administracións públicas ou co traballador. O contratista ou subcontratista intermedios non poderán ser considerados responsables se respectaron a dilixencia debida definida no cumprimento das súas obrigas contractuais.»

Cincuenta e nove. O artigo 57 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 57. *Expulsión do territorio.*

1. Cando os infractores sexan estranxeiros e realicen condutas das tipificadas como moi graves, ou condutas graves das previstas nas letras a), b), c), d) e f) do artigo 53.1 desta lei orgánica, poderase aplicar, en atención ao principio de proporcionalidade, en lugar da sanción de multa, a expulsión do territorio español, logo da tramitación do correspondente expediente administrativo e mediante a resolución motivada que valore os feitos que configuran a infracción.

2. Así mesmo, constituirá causa de expulsión, logo de tramitación do correspondente expediente, que o estranxeiro sexa condenado, dentro ou fóra de España, por unha conduta dolosa que constituía no noso país delito sancionado con pena privativa de liberdade superior a un ano, salvo que os antecedentes penais tivesen sido cancelados.

3. En ningún caso se poderán impor conxuntamente as sancións de expulsión e multa.

4. A expulsión comportará, en todo caso, a extinción de calquera autorización para permanecer legalmente en España, así como o arquivo de calquera procedemento que tiver por obxecto a autorización para residir ou traballar en España do estranxeiro expulsado. No entanto, a expulsión poderase revogar nos supostos que se determinen regulamentariamente.

No caso das infraccións previstas nas letras a) e b) do artigo 53.1 desta lei, salvo que concorran razóns de orde pública ou de seguridade nacional, se o estranxeiro for titular dunha autorización de residencia válida expedida por outro Estado membro, será advertido, mediante dilixencia no pasaporte, da obriga de se dirixir de inmediato

ao territorio do dito Estado. De non cumprir esa advertencia, tramitarase o expediente de expulsión.

5. A sanción de expulsión non poderá ser imposta, salvo que a infracción cometida sexa a prevista no artigo 54, letra a) do punto 1, ou supoña unha reincidencia na comisión, no prazo dun ano, dunha infracción da mesma natureza sancionable coa expulsión, aos estranxeiros que se encontren nos seguintes supostos:

- a) Os nados en España que residisen legalmente no últimos cinco anos.
- b) Os residentes de longa duración. Antes de adoptar a decisión da expulsión dun residente de longa duración, deberanse tomar en consideración o tempo da súa residencia en España e os vínculos creados, a súa idade, as consecuencias para o interesado e para os membros da súa familia, e os vínculos co país ao cal vai ser expulsado.
- c) Os que fosen españois de orixe e perdesen a nacionalidade española.
- d) Os que sexan beneficiarios dunha prestación por incapacidade permanente para o traballo como consecuencia dun accidente de traballo ou enfermidade profesional ocorridos en España, así como os que perciban unha prestación contributiva por desemprego ou sexan beneficiarios dunha prestación económica asistencial de carácter público destinada a lograr a súa inserción ou reinserción social ou laboral.

Tampouco se poderá impor ou, de ser o caso, executar a sanción de expulsión ao cónxuxe do estranxeiro que estea nalgunha das situacións sinaladas anteriormente e que residise legalmente en España durante máis de dous anos, nin aos seus ascendentes e fillos menores, ou maiores con discapacidade que non sexan obxectivamente capaces de prover as súas propias necesidades debido ao seu estado de saúde, que estean ao seu cargo.

6. A expulsión non poderá ser executada cando esta conculque o principio de non devolución, ou afecte as mulleres embarazadas, cando a medida poida supor un risco para a xestación ou a saúde da nai.

7. a) Cando o estranxeiro se encontre procesado ou imputado nun procedemento xudicial por delito ou falta para os cales a lei prevexa unha pena privativa de liberdade inferior a seis anos ou unha pena de distinta natureza, e conste este feito acreditado no expediente administrativo de expulsión, no prazo máis breve posible e, en todo caso, non superior a tres días, o xuíz, logo de audiencia do Ministerio Fiscal, autorizaráa salvo que, de forma motivada, aprecie a existencia de circunstancias que xustifiquen a súa denegación.

No caso de que o estranxeiro estea suxeito a varios procesos penais tramitados en diversos xulgados, e consten estes feitos acreditados no expediente administrativo de expulsión, a autoridade gubernativa instará de todos eles a autorización a que se refire o parágrafo anterior.

b) Malia o sinalado na letra a) anterior, o xuíz poderá autorizar, por instancia do interesado e logo de audiencia do Ministerio Fiscal, a saída do estranxeiro do territorio español na forma que determina a Lei de axuízamento criminal.

c) Non serán de aplicación as previsións contidas nos parágrafos anteriores cando se trate de delitos tipificados nos artigos 312.1, 313.1 e 318 bis do Código penal.

8. Cando os estranxeiros, residentes ou non, sexan condenados por condutas tipificadas como delitos nos artigos 312.1, 313.1 e 318 bis do Código penal, a expulsión levarase a efecto unha vez cumprida a pena privativa de liberdade.

9. A resolución de expulsión deberalle ser notificada ao interesado, con indicación dos recursos que se poidan interpor contra ela, do órgano ante o cal se teñan que presentar e do prazo para presentalos.

10. No suposto de expulsión dun residente de longa duración doutro Estado membro da Unión Europea que se encontre en España, a dita expulsión só se

poderá efectuar fóra do territorio da Unión cando a infracción cometida sexa unha das previstas nos artigos 53.1.d) e f) e 54.1.a) e b) desta lei orgánica, e deberase consultar a respecto disto coas autoridades competentes do dito Estado membro de forma previa á adopción desa decisión de expulsión. No caso de non se reuniren estes requisitos para que a expulsión se realice fóra do territorio da Unión, esta efectuarase ao Estado membro en que se recoñeceu a residencia de longa duración.»

Sesenta. O artigo 58 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 58. *Efectos da expulsión e devolución.*

1. A expulsión levará consigo a prohibición de entrada en territorio español. A duración da prohibición determinarase en consideración ás circunstancias que concorran en cada caso e a súa vixencia non excederá os cinco anos.

2. Excepcionalmente, cando o estranxeiro supoña unha ameaza grave para a orde pública, para a seguridade pública, para a seguridade nacional ou para a saúde pública, poderase impor un período de prohibición de entrada de ata dez anos.

Nas circunstancias que se determinen regulamentariamente, a autoridade competente non impondrá a prohibición de entrada cando o estranxeiro abandonase o territorio nacional durante a tramitación dun expediente administrativo sancionador por algún dos supostos recollidos nas letras a) e b) do artigo 53.1 desta lei orgánica, ou revogará a prohibición de entrada imposta polas mesmas causas, cando o estranxeiro abandonase o territorio nacional no prazo de cumprimento voluntario previsto na orde de expulsión.

3. Non será preciso expediente de expulsión para a devolución dos estranxeiros nos seguintes supostos:

a) Os que, tendo sido expulsados, contraveñan a prohibición de entrada en España.

b) Os que pretendan entrar ilegalmente no país.

4. No suposto de que formalicen unha solicitude de protección internacional persoas que se encontren nalgún dos supostos mencionados no punto anterior, non se poderá levar a cabo a devolución ata que se decidise a inadmisión a trámite da petición, de conformidade coa normativa de protección internacional.

Tampouco poderán ser devoltas as mulleres embarazadas cando a medida poida supor un risco para a xestación ou para a saúde da nai.

5. A devolución será acordada pola autoridade gubernativa competente para a expulsión.

6. Cando a devolución non se puiden executar no prazo de 72 horas, solicitarase da autoridade xudicial a medida de internamento prevista para os expedientes de expulsión.

7. A devolución acordada na alínea a) do número 3 deste artigo comportará a reiniciación do cómputo do prazo de prohibición de entrada que acordase a resolución de expulsión quebrantada. Así mesmo, toda devolución acordada en aplicación da letra b) do mesmo punto deste artigo levará consigo a prohibición de entrada en territorio español por un prazo máximo de tres anos.»

Sesenta e un. O artigo 59 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 59. *Colaboración contra redes organizadas.*

1. O estranxeiro que se encontre irregularmente en España e sexa vítima, prexudicado ou testemuña dun acto de tráfico ilícito de seres humanos, inmigración ilegal, explotación laboral ou de tráfico ilícito de man de obra ou de explotación na prostitución abusando da súa situación de necesidade, poderá quedar exento de responsabilidade administrativa e non será expulsado se denuncia os autores ou

cooperadores do dito tráfico, ou coopera e colabora coas autoridades competentes, proporcionando datos esenciais ou testificando, de ser o caso, no proceso correspondente contra aqueles autores.

2. Os órganos administrativos competentes encargados da instrución do expediente sancionador informarán a persoa interesada sobre as previsións deste artigo co fin de que decida se desexa acollerse a esta vía, e farán a proposta oportuna á autoridade que deba resolver, que poderá conceder unha autorización provisional de residencia e traballo a favor do estranxeiro, segundo o procedemento previsto regulamentariamente.

O instrutor do expediente sancionador informará a autoridade encargada da instrución do procedemento penal das actuacións en relación con este punto.

3. Aos estranxeiros que quedasen exentos de responsabilidade administrativa poderáselles facilitar, á súa elección, o retorno asistido ao seu país de procedencia ou a autorización de residencia e traballo por circunstancias excepcionais, e facilidades para a súa integración social, de acordo co establecido nesta lei, velando, de ser o caso, pola súa seguridade e protección.

4. Cando o Ministerio Fiscal teña coñecemento de que un estranxeiro, contra o cal se ditou unha resolución de expulsión, apareza nun procedemento penal como vítima, prexudicado ou testemuña e considere imprescindible a súa presenza para a práctica de dilixencias xudiciais, porao de manifesto á autoridade gubernativa competente para que valore a inexecución da súa expulsión e, no caso de que se tiver executado esta última, procederase de igual forma para os efectos de que autorice o seu regreso a España durante o tempo necesario para poder practicar as dilixencias precisas, sen prexuízo de que se poidan adoptar algunhas das medidas previstas na Lei orgánica 19/1994, do 23 de decembro, de protección a testemuñas e peritos en causas criminais.

5. As previsións deste artigo serán igualmente de aplicación a estranxeiros menores de idade, e deberase ter en conta no procedemento a idade e a madurez destes e, en todo caso, a prevalencia do principio do interese superior do menor.

6. Regulamentariamente desenvolveranse as condicións de colaboración das organizacións non gobernamentais sen ánimo de lucro que teñan por obxecto a acollida e protección das vítimas dos delitos sinalados no punto primeiro.»

Sesenta e dous. Engádese un artigo 59 bis novo coa seguinte redacción:

«Artigo 59 bis (novo). *Vítimas do tráfico de seres humanos.*

1. As autoridades competentes adoptarán as medidas necesarias para a identificación das vítimas do tráfico de persoas conforme o previsto no artigo 10 do Convenio do Consello de Europa sobre a loita contra o tráfico de seres humanos, do 16 de maio de 2005.

2. Os órganos administrativos competentes para a instrución do expediente sancionador, cando xulguen que existen motivos razoables para crer que unha persoa estranxeira en situación irregular foi vítima de tráfico de seres humanos, informarán a persoa interesada sobre as previsións deste artigo e elevarán á autoridade competente, para a súa resolución, a oportuna proposta sobre a concesión dun período de restablecemento e reflexión, de acordo co procedemento previsto regulamentariamente.

O dito período de restablecemento e reflexión terá unha duración de, polo menos, trinta días, e deberá ser suficiente para que a vítima poida decidir se desexa cooperar coas autoridades na investigación do delito e, de ser o caso, no procedemento penal. Durante este período, autorizaráselle a estancia temporal e suspenderase o expediente administrativo sancionador que se lle incoase ou, de ser o caso, a execución da expulsión ou devolución eventualmente acordadas. Así mesmo, durante o citado período as administracións competentes velarán pola

subsistencia e, de resultar necesario, a seguridade e protección da persoa interesada.

3. O período de restablecemento e reflexión poderase denegar ou ser revogado por motivos de orde pública ou cando se teña coñecemento de que a condición de vítima se invocou de forma indebida.

4. A autoridade competente poderá declarar a vítima exenta de responsabilidade administrativa e poderalle facilitar, á súa elección, o retorno asistido ao seu país de procedencia ou a autorización de residencia e traballo por circunstancias excepcionais cando o considere necesario por mor da súa cooperación para os fins de investigación ou das accións penais, ou en atención á súa situación persoal, e facilidades para a súa integración social, de acordo co establecido nesta lei. Así mesmo, mentres non se resolva o procedemento de autorización de residencia e traballo por circunstancias excepcionais, poderáselle facilitar unha autorización provisional de residencia e traballo nos termos que se determinen regulamentariamente.

Na tramitación das autorizacións referidas no parágrafo anterior poderase eximir da presentación daqueles documentos cuxa obtención supoña un risco para a vítima.

5. As previsións deste artigo serán igualmente de aplicación a persoas estranxeiras menores de idade, e deberase ter en conta a idade e a madurez destas e, en todo caso, a prevalencia do interese superior do menor.

6. Regulamentariamente desenvolveranse as condicións de colaboración das organizacións non gobernamentais sen ánimo de lucro que teñan por obxecto a acollida e protección das vítimas do tráfico de seres humanos.»

Sesenta e tres. O artigo 60 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 60. *Efectos da denegación de entrada.*

1. Os estranxeiros aos cales en fronteira se lles denegue a entrada segundo o previsto polo artigo 26.2 desta lei, estarán obrigados a regresar ao seu punto de orixe.

A resolución da denegación de entrada comportará a adopción inmediata das medidas necesarias para que o estranxeiro regrese no prazo máis breve posible. Cando o regreso se for atrasar máis de setenta e dúas horas, a autoridade que denegou a entrada dirixirase ao xuíz de instrución para que determine o lugar onde deban ser internados ata ese momento.

2. Os lugares de internamento para estranxeiros non terán carácter penitenciario, e estarán dotados de servizos sociais, xurídicos, culturais e sanitarios. Os estranxeiros internados estarán privados unicamente do dereito ambulatorio.

3. O estranxeiro, durante o seu internamento, estará en todo momento á disposición da autoridade xudicial que o autorizou. A autoridade gubernativa deberalle comunicar a esta calquera circunstancia en relación coa situación dos estranxeiros internados.

4. A detención dun estranxeiro para os efectos de proceder ao regreso como consecuencia da denegación de entrada será comunicada ao Ministerio de Asuntos Exteriores e mais á embaixada ou ao consulado do seu país.»

Sesenta e catro. Engádese unha nova letra f) ao punto 1 do artigo 61:

«f) Calquera outra medida cautelar que o xuíz xulgue adecuada e suficiente.»

Sesenta e cinco. O artigo 62 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 62. *Ingreso en centros de internamento.*

1. Unha vez incoado o expediente por algún dos supostos recollidos nas letras a) e b) do artigo 54.1, nas letras a), d) e f) do artigo 53.1 e no artigo 57.2 desta lei orgánica, no cal se poida propor expulsión do territorio español, o instrutor poderalle

solicitar ao xuíz de instrución competente que dispoña o ingreso do estranxeiro nun centro de internamento mentres se realiza a tramitación do expediente sancionador.

O xuíz, logo de audiencia do interesado e do Ministerio Fiscal, resolverá mediante auto motivado no cal, de acordo co principio de proporcionalidade, tomará en consideración as circunstancias concurrentes e, en especial, o risco de incomparecencia por carecer de domicilio ou de documentación identificativa, as actuacións do estranxeiro tendentes a dificultar ou evitar a expulsión, así como a existencia de condena ou sancións administrativas previas e doutros procesos penais ou procedementos administrativos sancionadores pendentes. Así mesmo, en caso de enfermidade grave do estranxeiro, o xuíz valorará o risco do internamento para a saúde pública ou para a saúde do propio estranxeiro.

2. O internamento manterase polo tempo imprescindible para os fins do expediente, e a súa duración máxima será de 60 días, sen que se poida acordar un novo internamento por calquera das causas previstas nun mesmo expediente.

3. Unha vez que se deixasen de cumprir as condicións descritas no punto 1, o estranxeiro será posto inmediatamente en liberdade pola autoridade administrativa que o teña ao seu cargo, que o porá en coñecemento do xuíz que autorizou o seu internamento. Do mesmo xeito e polas mesmas causas, poderá ser ordenada a fin do internamento e a posta en liberdade inmediata do estranxeiro polo xuíz, de oficio ou por iniciativa de parte ou do Ministerio Fiscal.

4. Non se poderá acordar o ingreso de menores nos centros de internamento, sen prexuízo do previsto no artigo 62 bis 1. i) desta lei. Os menores estranxeiros non acompañados que se encontren en España serán postos á disposición das entidades públicas de protección de menores conforme establece a Lei orgánica de protección xurídica do menor e de acordo coas normas previstas no artigo 35 desta lei.

5. A incoación do expediente, as medidas cautelares de detención e internamento e a resolución final do expediente de expulsión do estranxeiro serán comunicadas ao Ministerio de Asuntos Exteriores e mais á embaixada ou ao consulado do seu país.

6. Para os efectos deste artigo, o xuíz competente para autorizar e, de ser o caso, deixar sen efecto o internamento, será o xuíz de instrución do lugar onde se practique a detención. O xuíz competente para o control da estancia dos estranxeiros nos centros de internamento e nas salas de inadmisión de fronteiras será o xuíz de instrución do lugar onde estean situados. Naqueles partidos xudiciais en que existan varios deberase designar un concreto xulgado. Este xuíz coñecerá, sen ulterior recurso, das peticións e queixas que expoñan os internos en canto afecten os seus dereitos fundamentais. Igualmente, poderá visitar tales centros cando coñeza algún incumprimento grave ou cando o considere conveniente.»

Sesenta e seis. O artigo 62 bis queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 62 bis. *Dereitos dos estranxeiros internados.*

1. Os centros de internamento de estranxeiros son establecementos públicos de carácter non penitenciario. O ingreso e estancia neles terá unicamente finalidade preventiva e cautelar, salvagardando os dereitos e liberdades recoñecidos no ordenamento xurídico, sen máis limitacións que as establecidas á súa liberdade ambulatoria, conforme o contido e a finalidade da medida xudicial de ingreso acordada. En particular, o estranxeiro sometido a internamento ten os seguintes dereitos:

- a) A ser informado da súa situación.
- b) A que se vele polo respecto á súa vida, integridade física e saúde, sen que poidan en ningún caso ser sometidos a tratos degradantes ou a malos tratos de palabra ou de obra, e a que sexa preservada a súa dignidade e a súa intimidade.

c) A que se facilite o exercicio dos dereitos recoñecidos polo ordenamento xurídico, sen máis limitacións que as derivadas da súa situación de internamento.

d) A recibir asistencia médica e sanitaria adecuada e a ser asistidos polos servizos de asistencia social do centro.

e) A que se lles comunique inmediatamente á persoa que designe en España e ao seu avogado o ingreso no centro, así como á oficina consular do país de que é nacional.

f) A ser asistido de avogado, que se proporcionará de oficio, de ser o caso, e a comunicarse reservadamente con el, incluso fóra do horario xeral do centro, cando a urxencia do caso o xustifique.

g) A comunicarse, no horario establecido no centro, cos seus familiares, con funcionarios consulares do seu país ou con outras persoas, que só se poderán restrinxir por resolución xudicial.

h) A ser asistido de intérprete se non comprende ou non fala castelán, e de forma gratuíta se carece de medios económicos.

i) A ter na súa compañía os seus fillos menores, sempre que o Ministerio Fiscal emita informe favorable sobre tal medida e existan no centro módulos que garantan a unidade e intimidade familiar.

j) A entrar en contacto con organizacións non gobernamentais e con organismos nacionais, internacionais e non gobernamentais de protección de inmigrantes.

2. Os centros disporán de servizos de asistencia social e sanitaria con dotación suficiente. As condicións para a prestación destes servizos desenvolveranse regulamentariamente.

3. As organizacións constituídas legalmente en España para a defensa dos inmigrantes e os organismos internacionais pertinentes poderán visitar os centros de internamento; regulamentariamente desenvolveranse as condicións das visitas.»

Sesenta e sete. O artigo 62 ter queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 62 ter. *Deberes dos estranxeiros internados.*

O estranxeiro sometido a internamento estará obrigado:

a) A permanecer no centro á disposición do xuíz de instrución que autorizou o seu ingreso.

b) A observar as normas polas cales se rexe o centro e a cumprir as instrucións xerais impartidas pola dirección e as particulares que reciban dos funcionarios no exercicio lexítimo das súas funcións, encamiñadas ao mantemento da orde e da seguridade dentro del, así como as relativas ao seu propio aseo e hixiene e á limpeza do centro.

c) A manter unha actividade cívica correcta e de respecto cos funcionarios e empregados do centro, cos visitantes e cos outros estranxeiros internados, absténdose de proferir insultos ou ameazas contra eles, ou de promover ou intervir en agresións, pelexas, desordes e demais actos individuais ou colectivos que alteren a convivencia.

d) A conservar o bo estado das instalacións materiais, do mobiliario e dos demais efectos do centro, evitando a deterioración ou inutilización deliberada, tanto destes coma dos bens ou pertenzas dos demais estranxeiros ingresados ou dos funcionarios.

e) A someterse a recoñecemento médico á entrada e á saída do centro, así como naqueles casos en que, por razóns de saúde colectiva, apreciadas polo servizo médico e por petición deste, o dispoña o director do centro.»

Sesenta e oito. O artigo 63 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 63. *Procedemento preferente.*

1. Logo de incoado o expediente no cal se poida propor a expulsión por se tratar dun dos supostos recollidos nos artigos 53.1.d), 53.1.f), 54.1.a), 54.1.b), e 57.2, a súa tramitación terá carácter preferente.

Igualmente, o procedemento preferente será aplicable cando, tratándose das infraccións previstas na letra a) do punto 1 do artigo 53, se dea algunha das seguintes circunstancias:

- a) risco de incomparecencia.
- b) que o estranxeiro evite ou dificulte a expulsión, sen prexuízo das actuacións en exercicio dos seus dereitos.
- c) que o estranxeiro represente un risco para a orde pública, a seguridade pública ou a seguridade nacional.

Nestes supostos non caberá a concesión do período de saída voluntaria.

2. Durante a tramitación do procedemento preferente, así como na fase de execución da expulsión que recaese, poderanse adoptar as medidas cautelares e o internamento establecidos nos artigos 61 e 62.

3. Garantirase o dereito do estranxeiro a asistencia letrada, que se lle proporcionará de oficio, de ser o caso, e a ser asistido por intérprete, se non comprende ou non fala castelán, e de forma gratuíta no caso de carecer de medios económicos.

4. Logo de iniciado o expediente, daráselle traslado ao interesado do acordo de iniciación debidamente motivado e por escrito, para que alegue o que considere adecuado, no prazo de 48 horas, advertíndoo das consecuencias de non o facer así.

5. Se o interesado, ou o seu representante, non efectuar alegacións nin realizar proposición de proba sobre o contido do acordo de iniciación, ou se non foren admitidas, por improcedentes ou innecesarias, de forma motivada, polo instrutor as probas propostas, sen cambiar a cualificación dos feitos, o acordo de iniciación do expediente será considerado como proposta de resolución con remisión á autoridade competente para resolver.

De se estimar a proposición de proba, esta realizarase no prazo máximo de tres días.

6. No suposto das letras a) e b) do punto 1 do artigo 53, cando o estranxeiro acredite ter solicitado con anterioridade autorización de residencia temporal conforme o disposto no artigo 31.3 desta lei, o órgano encargado de tramitar a expulsión suspenderá esta ata a resolución da solicitude, e procederá á continuación do expediente en caso de denegación.

7. A execución da orde de expulsión nos supostos previstos neste artigo efectuarase de forma inmediata.»

Sesenta e nove. Introdúcese un novo artigo 63 bis, que queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 63 bis. *Procedemento ordinario.*

1. Cando se tramite a expulsión para supostos distintos dos previstos no artigo 63, o procedemento que se seguirá será o ordinario.

2. A resolución en que se adopte a expulsión tramitada mediante o procedemento ordinario incluírá un prazo de cumprimento voluntario para que o interesado abandone o territorio nacional. A duración do dito prazo oscilará entre sete e trinta días e comezará a contar desde o momento da notificación da citada resolución.

O prazo de cumprimento voluntario da orde de expulsión poderase prorrogar durante un tempo prudencial en atención ás circunstancias que concorran en cada

caso concreto, como poden ser: a duración da estancia, estar a cargo de nenos escolarizados ou a existencia doutros vínculos familiares e sociais.

3. Tanto na fase de tramitación do procedemento como durante o prazo de cumprimento voluntario, poderase adoptar algunha ou algunhas das medidas cautelares establecidas no artigo 61, excepto a de internamento prevista na letra e).»

Setenta. O artigo 64 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 64. *Execución da expulsión.*

1. Unha vez expirado o prazo de cumprimento voluntario sen que o estranxeiro abandonase o territorio nacional, procederase á súa detención e condución ata o posto de saída polo cal se deba facer efectiva a expulsión. Se a expulsión non se puidese executar no prazo de setenta e dúas horas, poderase solicitar a medida de internamento regulada nos artigos anteriores, que non poderá exceder o período establecido no artigo 62 desta lei.

2. Tanto nos supostos de prórroga do prazo de cumprimento voluntario como de adiamento ou suspensión da execución da expulsión, o cal se acreditará en documento debidamente notificado ao interesado, terase en conta a garantía para o estranxeiro afectado:

a) Do mantemento da unidade familiar cos membros que se encontren en territorio español.

b) Da prestación de atención sanitaria de urxencia e tratamento básico de enfermidades.

c) Do acceso para os menores, en función da duración da súa estancia, ao sistema de ensino básico.

d) Das necesidades especiais de persoas vulnerables.

3. A execución da resolución de expulsión será efectuada, de ser o caso, á custa do empregador que fose sancionado polas infraccións previstas no artigo 53.2 a) ou 54.1.d) desta lei ou, no resto dos supostos, á custa do estranxeiro se tiver medios económicos para iso. De non se dar ningunha das devanditas condicións, comunicaráselle ao representante diplomático ou consular do seu país, para os efectos oportunos.

4. Cando un estranxeiro sexa detido en territorio español e se constate que contra el foi ditada unha resolución de expulsión por un Estado membro da Unión Europea, procederase a executar inmediatamente a resolución, sen necesidade de incoar un novo expediente de expulsión. Poderase solicitar a autorización do xuíz de instrución para o seu ingreso nun centro de internamento, co fin de asegurar a execución da sanción de expulsión, de acordo co previsto nesta lei.

5. Suspenderase a execución da resolución de expulsión cando se formalice unha petición de protección internacional, ata que fose inadmitida a trámite ou resolta, conforme o disposto na normativa de protección internacional.

6. Non será precisa a incoación de expediente de expulsión:

a) para proceder ao traslado, escoltados por funcionarios, dos solicitantes de protección internacional cuxa solicitude fose inadmitida a trámite en aplicación da Lei 12/2009, do 30 de outubro, reguladora do dereito de asilo e da protección subsidiaria, ao ser responsable outro Estado do exame da solicitude, de conformidade cos convenios internacionais en que España sexa parte, cando o dito traslado se produza dentro dos prazos en que o Estado responsable ten a obriga de proceder ao estudo da solicitude.

b) para proceder ao traslado, escoltados por funcionarios, á manutención, ou á recepción, custodia e transmisión de documentos de viaxe, dos estranxeiros que realicen un tránsito en territorio español, solicitado por un Estado membro da Unión Europea, para os efectos de repatriación ou afastamento por vía aérea.»

Setenta e un. O segundo parágrafo do punto 1 do artigo 66 queda redactado da seguinte maneira:

«A información será transmitida por medios telemáticos ou, se isto non for posible, por calquera outro medio adecuado, e será comprensiva do nome e apelidos de cada pasaxeiro, da súa data de nacemento, da nacionalidade, do número de pasaporte ou do documento de viaxe que acredite a súa identidade e tipo desta, do paso fronteirizo de entrada, do código de transporte, da hora de saída e de chegada do transporte, do número total de persoas transportadas, e do lugar inicial de embarque. As autoridades encargadas do control de entrada gardarán os datos nun ficheiro temporal e borraranos tras a entrada e nun prazo de vinte e catro horas desde a súa comunicación, salvo necesidades no exercicio das súas funcións. Os transportistas deberán ter informado deste procedemento os pasaxeiros, e estarán obrigados a borrar os datos no mesmo prazo de vinte e catro horas.»

Setenta e dous. O artigo 68 queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 68. *Coordinación das administracións públicas.*

1. A Conferencia Sectorial de Inmigración é o órgano a través do cal se asegurará a adecuada coordinación das actuacións que desenvolvan as administracións públicas en materia de inmigración.

2. As comunidades autónomas que asuman competencias executivas na concesión da autorización inicial de traballo deberanas desenvolver en necesaria coordinación coas competencias estatais en materia de estranxeiría, inmigración e autorización de residencia, de maneira que se garanta a igualdade na aplicación da normativa de estranxeiría e inmigración en todo o territorio, a celeridade dos procedementos e o intercambio de información entre as administracións, necesario para o desenvolvemento das súas respectivas competencias. A coordinación deberase realizar preservando a capacidade de autoorganización de cada comunidade autónoma así como o seu propio sistema de descentralización territorial.

3. Con carácter previo á concesión de autorizacións por arraigamento, as comunidades autónomas ou, de ser o caso, os concellos, emitirán un informe sobre a integración social do estranxeiro cuxo domicilio habitual se encontre no seu territorio. Regulamentariamente determinaranse os contidos do dito informe. En todo caso, o informe terá en conta o período de permanencia, a posibilidade de contar con vivenda e medios de vida, os vínculos con familiares residentes en España e os esforzos de integración a través do seguimento de programas de inserción sociolaborais e culturais.

4. As comunidades autónomas que asuman competencias en materia de seguridade cidadá e orde pública mediante a creación dunha policía propia poderán achegar, de ser o caso, un informe sobre afectación á orde pública en todos os procedementos de autorización de residencia ou a súa renovación, referidas a estranxeiros que se encontran en España, nos cales se prevexa a necesidade de informe gubernativo. O dito informe incorporárase ao expediente do mesmo xeito que o que, de ser o caso, acheguen as forzas e os corpos de seguridade do Estado no exercicio das súas competencias sobre seguridade pública.»

Setenta e tres. O punto 1 do artigo 70 queda redactado da seguinte maneira:

«1. O Foro para a Integración Social dos Inmigrantes, constituído de forma tripartita e equilibrada por representantes das administracións públicas, das asociacións de inmigrantes e doutras organizacións con interese e implantación no ámbito migratorio, incluíndo entre elas as organizacións sindicais e empresariais máis representativas, constitúe o órgano de consulta, información e asesoramento en materia de integración dos inmigrantes.»

Setenta e catro. Introdúcese un novo artigo 72, que queda redactado da seguinte maneira:

«Artigo 72. *Comisión Laboral Tripartita de Inmigración.*

1. A Comisión Laboral Tripartita de Inmigración é o órgano colexiado adscrito ao ministerio competente en materia de inmigración, da cal forman parte as organizacións sindicais e empresariais máis representativas.

2. A Comisión Laboral Tripartita de Inmigración será informada sobre a evolución dos movementos migratorios en España e, en todo caso, será consultada sobre as propostas de Catálogo de ocupacións de difícil cobertura, as previstas no artigo 39 desta lei e as de contratación de traballadores de temporada que se determinen.

3. Mediante orde ministerial determinaranse a súa composición, a forma de designación dos seus membros, as súas competencias e o seu réxime de funcionamento.»

Setenta e cinco. Engádesse un novo inciso ao punto 1 da disposición adicional primeira, o cal quedará redactado da seguinte maneira:

«1. O prazo xeral máximo para notificar as resolucións das solicitudes de autorizacións que formulen os interesados a teor do previsto nesta lei será de tres meses, contados a partir do día seguinte ao da data en que tivesen entrada no rexistro do órgano competente para tramitalas; isto sen prexuízo do prazo máximo de quince (15) días naturais establecido pola normativa comunitaria en relación con procedementos de solicitude de visado de tránsito ou estancia (así como das excepcións previstas nela para a súa posible ampliación). Unha vez transcorrido o prazo para notificar as resolucións das solicitudes, salvo o disposto no punto seguinte, estas poderanse entender desestimadas.»

Setenta e seis. Modifícase o punto 2 e introdúcese un punto 3 na disposición adicional primeira, coa seguinte redacción:

«2. As solicitudes de prórroga da autorización de residencia, a renovación da autorización de traballo, así como as solicitudes de autorización de residencia de longa duración formuladas polos interesados a teor do disposto nesta lei orgánica resolveranse e notificaranse no prazo máximo de tres meses contados a partir do día seguinte ao da data en que teñan entrada no rexistro do órgano competente para tramitalas. Unha vez transcorrido o dito prazo sen que a Administración dese resposta expresa, entenderase que a prórroga ou renovación foron concedidas.

3. As solicitudes de modificación da limitación territorial ou de ocupación das autorizacións iniciais de residencia e traballo serán resoltas e notificadas pola Administración autonómica ou estatal competente no prazo máximo dun mes. Unha vez transcorrido o dito prazo sen que a Administración dese resposta expresa, entenderase que a solicitude foi concedida.»

Setenta e sete. O punto 1 da disposición adicional terceira queda redactado da seguinte maneira:

«1. Cando o suxeito lexitimado se encontre en territorio español, deberá presentar persoalmente as solicitudes relativas ás autorizacións de residencia e de traballo nos rexistros dos órganos competentes para a súa tramitación. Igualmente, nos procedementos en que o suxeito lexitimado sexa un empregador, as solicitudes poderán ser presentadas por este, ou por quen validamente exerza a representación legal empresarial. Regulamentariamente poderanse establecer excepcións á presentación ante o órgano competente para a súa tramitación ou á necesidade de presentación persoal de solicitudes.»

Setenta e oito. Engádese un novo parágrafo no punto 2 da disposición adicional terceira, que quedará redactado da seguinte maneira:

«2. Cando o suxeito lexitimado se encontre en territorio estranxeiro, a presentación de solicitudes de visado e a súa recollida realizaranse persoalmente ante a misión diplomática ou oficina consular en cuxa demarcación resida aquel. Excepcionalmente, cando o interesado non resida na poboación en que teña a súa sede a misión diplomática ou oficina consular e se acrediten razóns que obstaculicen o desprazamento, como a distancia da misión ou oficina ou dificultades de transporte que fagan a viaxe especialmente gravosa, poderase acordar que a solicitude de visado poida ser presentada por un representante debidamente acreditado.

Sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, nos supostos de presentación de solicitudes e recollida de visado de estancia ou tránsito e de residencia por reagrupamento familiar de menores, ambos os trámites se poderán realizar mediante representante debidamente acreditado.

En calquera caso, a misión diplomática ou oficina consular poderá requirir a comparecencia do solicitante e, cando o xulgue necesario, manter unha entrevista persoal.

O disposto neste punto entenderase sen prexuízo do establecido na normativa comunitaria que desenvolve a política común de visados no relativo á posibilidade de subscribir acordos con outros Estados membros da Unión Europea para os efectos de representación en Estados terceiros, en canto a procedementos de solicitude de visados de tránsito ou estancia.»

Setenta e nove. A disposición adicional cuarta queda redactada da seguinte maneira:

«Disposición adicional cuarta.

1. A autoridade competente para resolver non admitirá a trámite as solicitudes relativas aos procedementos regulados nesta lei nos seguintes supostos:

- a) Falta de lexitimación do solicitante, ou insuficiente acreditación da representación.
- b) Presentación da solicitude fóra do prazo legalmente establecido.
- c) Cando se trate da reiteración dunha solicitude xa denegada, sempre que as circunstancias que motivaron a denegación non variasen.
- d) Cando conste un procedemento administrativo sancionador contra o solicitante en que se poida propor a expulsión ou cando se decretase en contra del unha orde de expulsión, xudicial ou administrativa, salvo que, neste último caso, a orde de expulsión tivese sido revogada ou se achar nun dos supostos regulados polos artigos 31 bis, 59, 59 bis ou 68.3 desta lei.
- e) Cando o solicitante teña prohibida a súa entrada en España.
- f) Cando se trate de solicitudes manifestamente carentes de fundamento.
- g) Cando se refiran a estranxeiros que se encontren en España en situación irregular, salvo que poidan estar nun dos supostos do artigo 31, punto 3.
- h) Cando a dita solicitude non sexa realizada persoalmente e esta circunstancia sexa exixida por lei.

2. Nos procedementos relativos a solicitudes de visado de tránsito ou estancia, a autoridade competente para resolver non admitirá a trámite as solicitudes nos seguintes supostos:

- a) Presentación da solicitude fóra do prazo dos tres meses anteriores ao comezo da viaxe.
- b) Presentación da solicitude en documento distinto ao do modelo oficialmente establecido para os efectos.

c) Non presentación de documento de viaxe válido, polo menos, ata tres meses despois da data (de ser o caso, última data) prevista de saída do territorio dos Estados membros da Unión Europea; no cal figuren polo menos dúas páxinas en branco; e expedido dentro dos dez anos anteriores á presentación da solicitude de visado.

d) Cando non se achegue fotografía do solicitante, de acordo co disposto na normativa reguladora do Sistema de Información de Visados (VIS) da Unión Europea.

e) Cando non se tomasen os datos biométricos do solicitante.

f) Cando non se aboase a taxa de visado.»

Oitenta. A disposición adicional quinta queda redactada da seguinte maneira:

«Disposición adicional quinta. *Acceso á información, colaboración entre administracións públicas e xestión informática dos procedementos.*

1. No cumprimento dos fins que teñen encomendadas, e con pleno respecto á legalidade vixente, as administracións públicas, dentro do seu ámbito competencial, colaborarán na cesión de datos relativos ás persoas que sexan consideradas interesados nos procedementos regulados nesta lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento.

2. Para a exclusiva finalidade de cumprir as actuacións que teñen encomendadas os órganos da Administración xeral do Estado competentes nos procedementos regulados nesta lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento, a Axencia Estatal de Administración Tributaria, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social e o Instituto Nacional de Estatística, este último no relativo ao Padrón Municipal de Habitantes, facilitaranlles a aqueles o acceso directo aos ficheiros en que figuren datos que deban constar nos ditos expedientes, e sen que sexa preciso o consentimento dos interesados, de acordo coa lexislación sobre protección de datos.

Igualmente, os anteriores organismos facilitaranlles ás comunidades autónomas a información necesaria para exercer as súas competencias sobre autorizacións iniciais de traballo sen que tampouco sexa preciso o consentimento dos interesados.

3. A tramitación dos procedementos en materia de estranxeiría derivados do cumprimento do disposto nesta lei orgánica realizarase sobre unha aplicación informática común cuxa implantación e coordinación respecto dos restantes departamentos implicados corresponderá ao Ministerio de Traballo e Inmigración. Esta aplicación, na cal se garante a protección de datos de carácter persoal, rexistrará a información e os datos relativos aos estranxeiros e cidadáns da Unión Europea residentes en España e as súas autorizacións; impulsará o cumprimento do establecido pola lexislación en materia de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos e permitirá o coñecemento, en tempo real, da situación das solicitudes de autorización reguladas nesta lei por parte dos órganos administrativos que sexan competentes en cada unha das súas fases, así como a súa intervención na fase que recaia dentro do seu ámbito de competencias. Así mesmo, a aplicación informática permitirá a xeración de bases de datos estatísticas por parte das administracións intervenientes para a obtención da información actualizada e fiable sobre as magnitudes relativas á inmigración e á estranxeiría.

En cumprimento do establecido pola normativa comunitaria sobre a materia, a tramitación de procedementos relativos a visados de tránsito e de estancia realizarase sobre a aplicación informática especificamente creada para os efectos, dependente do Ministerio de Asuntos Exteriores e de Cooperación, que estará interconectada coa aplicación informática común, para que na base de datos desta última conste información sobre os datos dos visados solicitados e concedidos nas oficinas consulares ou misións diplomáticas españolas no exterior.

O Ministerio do Interior, de acordo coas súas competencias en materia de orde pública, seguridade pública e seguridade nacional, manterá un Rexistro Central de Estranxeiros. Regulamentariamente, establecerase a interconexión que, de ser o caso, resulte necesaria para que na aplicación informática común conste a información que poida repercutir na situación administrativa dos estranxeiros en España.

4. Cando as comunidades autónomas, no ámbito das súas competencias, interveñan nalgún dos procedementos regulados nesta lei, garantirase que a súa participación nos procedementos informatizados responda a estándares comúns que garantan a necesaria coordinación da actuación de todos os órganos administrativos intervinientes. Igualmente, a aplicación informática común daralles acceso ás comunidades autónomas con competencias en materia de autorización de traballo á información necesaria para o exercicio das súas competencias, entre a cal se encontrará aquela relativa á concesión e extinción de autorizacións de reagrupamento familiar concedidas no seu territorio así como das inscricións na Seguridade Social das autorizacións de traballo iniciais concedidas por elas.

5. O Observatorio Permanente da Inmigración unirá o conxunto da información estatística dispoñible en materia de estranxeiría, inmigración, protección internacional e nacionalidade, con independencia da Administración pública, departamento ministerial ou organismo responsable da súa elaboración, coa finalidade de servir como sistema de análise e intercambio da información cualitativa e cuantitativa relacionada cos movementos migratorios ao servizo das entidades responsables de xestionar as políticas públicas nas devanditas materias.»

Oitenta e un. A disposición adicional sexta queda redactada da seguinte maneira:

«Disposición adicional sexta. *Acordos de readmisión.*

Aos estranxeiros que, en virtude dos acordos que regulen a readmisión das persoas en situación irregular subscritos por España, deban ser entregados ou enviados aos países dos cales sexan nacionais ou desde os cales se trasladaron ata o territorio español, seralles de aplicación o disposto nos citados acordos así como na súa normativa de desenvolvemento.

Os ditos acordos conterán cláusulas de respecto aos dereitos humanos en virtude do que establecen nesta materia os tratados e convenios internacionais.

No caso de que o titular da tarxeta azul da UE concedida en España for obxecto dunha medida de repatriación noutro Estado membro, por se ter extinguido a vixencia da autorización orixinaria para permanecer no devandito Estado ou por denegarse a súa solicitude para residir nel, será readmitido sen necesidade de ningunha outra formalidade, incluíndo, de ser o caso, os membros da súa familia previamente reagrupados.»

Oitenta e dous. Engádese unha nova disposición adicional novena coa seguinte redacción:

«Disposición adicional novena. *Autorizacións autonómicas de traballo en orixe.*

No marco dos procedementos de contratación colectiva en orixe, as comunidades autónomas con competencias executivas en materia de autorizacións de traballo poderán establecer servizos que faciliten a tramitación dos correspondentes visados ante os consulados españois, así como promover o desenvolvemento de programas de acollida para os traballadores estranxeiros e para as súas familias.»

Oitenta e tres. A disposición derradeira cuarta queda redactada do seguinte modo:

«Disposición derradeira cuarta. *Preceptos non orgánicos.*

1. Teñen natureza orgánica os preceptos contidos nos seguintes artigos desta lei: 1, 2, 3, 4.1, 4.3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 18 bis, 19, 20, 21, 22.1, 23, 24, 25, 25 bis, 27, 29, 30, 30 bis, 31, 31 bis, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 59 bis, 60, 61, 62, 62 bis, 62 ter, 62 quáter, 62 quinquies, 62 sexies, 63, 63 bis, 64, 66, 71, as disposicións adicionais terceira a oitava e as disposicións derradeiras.

2. Os preceptos non incluídos no punto anterior non teñen natureza orgánica.»

Oitenta e catro. Engádesse unha disposición derradeira quinta bis coa seguinte redacción:

«Disposición derradeira quinta bis. *Código comunitario de visados.*

As previsións desta lei en materia de visados de tránsito e estancia entenderanse sen prexuízo do establecido no Regulamento (CE) n.º 810/2009, do 13 de xullo, polo que se establece un Código comunitario de visados.»

Disposición adicional primeira. *Substitución do termo residencia permanente polo de residencia de longa duración.*

Todas as referencias aos termos residencia permanente ou residente permanente contidas no ordenamento xurídico se entenderán referidas á residencia ou ao residente de longa duración.

Disposición adicional segunda. *Reagrupamento familiar de cidadáns españois respecto dos seus familiares nacionais de países terceiros.*

Regulamentariamente poderanse establecer condicións especiais máis favorables, respecto das previstas nesta lei, para o reagrupamento familiar exercido polos españois.

Disposición adicional terceira. *Réxime de internamento de estranxeiros.*

O Goberno, no prazo de seis meses, aprobará un regulamento que desenvolverá o réxime de internamento dos estranxeiros.

Disposición adicional cuarta. *Modificación da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial.*

Engádesse un novo punto 2 ao artigo 87 da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, que queda redactado como segue:

«2. Así mesmo, os xulgados de instrución coñecerán da autorización do internamento de estranxeiros nos centros de internamento, así como do control da estancia destes neles e nas salas de inadmisión de fronteiras. Tamén coñecerán das peticións e queixas que expoñan os internos en canto afecten os seus dereitos fundamentais.»

Disposición adicional quinta. *Modificación da Lei, do 8 xuño de 1957, do Rexistro Civil.*

Engádesse un novo parágrafo ao artigo 63 da Lei, do 8 xuño de 1957, do Rexistro Civil, que queda redactado como segue:

«Artigo 63.

A concesión de nacionalidade por residencia faraa, logo de expediente, o Ministerio de Xustiza.

As autoridades competentes para a tramitación e resolución das solicitudes de adquisición da nacionalidade por residencia, para a exclusiva finalidade de resolver a solicitude presentada polo interesado, solicitarán de oficio das administracións públicas competentes cantos informes sexan necesarios para comprobar se os solicitantes reúnen os requisitos exixidos no artigo 22 do Código civil, sen que sexa preciso o consentimento dos interesados.

En calquera caso, o interesado poderá achegar un informe emitido pola comunidade autónoma para os efectos de acreditar a súa integración na sociedade española.»

Disposición adicional sexta. *Validación de titulacións estranxeiras.*

O Goberno adoptará as medidas necesarias para axilizar a tramitación dos procedementos de homologación e validación das titulacións no estranxeiro.

Disposición adicional sétima.

Coa finalidade de facilitar o labor de control do Goberno por parte das Cortes Xerais, este elaborará e remitirá anualmente un informe coa análise cualitativa e cuantitativa dos datos analizados polo Observatorio Permanente da Inmigración relacionados cos movementos migratorios, e especialmente sobre os procedementos de fluxos migratorios de carácter laboral.

Disposición derogatoria única. *Derogación normativa.*

Quedan derogadas todas as normas de igual ou inferior rango no que contradigan esta lei ou se opoñan a ela.

Disposición derradeira primeira. *Preceptos con carácter orgánico.*

Terán carácter orgánico os puntos do artigo único desta lei que modifican preceptos que teñan tal natureza conforme a disposición derradeira cuarta da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, de dereitos e liberdades dos estranxeiros en España, así como as súas disposicións adicionais, transitorias e derradeiras.

Non ten carácter orgánico a disposición adicional quinta pola que se modifica a Lei, do 8 de xuño de 1957, do Rexistro Civil.

Disposición derradeira segunda. *Habilitación competencial.*

Os preceptos desta lei que non teñan carácter orgánico entenderanse ditados ao abeiro do disposto no artigo 149.1.1.^a e 2.ª da Constitución.

Disposición derradeira terceira. *Adaptación regulamentaria.*

1. O Goberno, no prazo de seis meses desde a publicación desta lei orgánica, ditará cantas disposicións de aplicación e desenvolvemento sexan necesarias.

2. Regulamentariamente regularase o contido da resolución da Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración, do 28 de febreiro de 2007, relativa ao acordo polo que se aproban as instrucións polas cales se determina o procedemento para autorizar a entrada, residencia e traballo en España de estranxeiros en cuxa actividade profesional concorran razóns de interese económico, social ou laboral, ou relativas á realización de traballos de investigación ou desenvolvemento ou docentes, que requiran alta cualificación, ou de actuacións artísticas de especial interese cultural. A dita regulación deberá incluír pequenas e medianas empresas.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumbran e fagan cumprir esta lei orgánica.

Madrid, 11 de decembro de 2009.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO